Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Bezoekadres
Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Kenmerk
4398667-1099342-J

Bijlage(n)
1

Kenmerk afzender

Correspondentie uitsluitend richten aan het retouradres met vermelding van de datum en het kenmerk van deze brief.

Datum 10 november 2026
Betreft Schriftelijk Overleg (SO) inzake het rapport 'Je bent maar een kind, je durft gewoon niet' (Kamerstuk 31 839, nr. 1147)

Geachte voorzitter,

Hierbij zend ik u de antwoorden op de vragen en opmerkingen uit het schriftelijk overleg van de vaste commissie voor VWS over de brief van 7 april 2026 inzake Reactie op verzoek commissie over het rapport 'Je bent maar een kind, je durft gewoon niet' (Kamerstuk 31 839, nr. 1147).

Hoogachtend,

de minister van Langdurige Zorg,
Jeugd en Sport

Mirjam Sterk

31 839 **Jeugdzorg**

Kenmerk
4398667-1099342-J

Nr.

INBRENG VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 2026

In de vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport bestond bij enkele fracties behoefte een aantal vragen en opmerkingen voor te leggen aan de minister van Langdurige Zorg, Jeugd en Sport over de brief d.d. 7 april 2026 inzake Reactie op verzoek commissie over het rapport 'Je bent maar een kind, je durft gewoon niet' (Kamerstuk 31 839, nr. 1147).

De vragen en opmerkingen zijn op 26 mei 2026 aan de minister van Langdurige Zorg, Jeugd en Sport voorgelegd. Bij brief van ..... zijn de vragen beantwoord.

De voorzitter van de commissie,
Mohandis

Adjunct-griffier van de commissie,
Sjerp

Inhoudsopgave

I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties
Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie
Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie
Vragen en opmerkingen van de leden van de GroenLinks-PvdA-fractie
Vragen en opmerkingen van de leden van de PVV-fractie
Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie
Vragen en opmerkingen van de leden van de BBB-fractie
Vragen en opmerkingen van de leden van de SP-fractie
Vragen en opmerkingen van de leden van de Groep Marcuszower

II. Reactie van de minister

I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie

De leden van de D66-fractie hebben kennisgenomen van de reactie op het rapport 'Je bent maar een kind je durft gewoon niet' over de klachtenbehandeling in de residentiële jeugdhulp.

De leden van de D66-fractie hechten groot belang aan een goed werkend klachtrecht in de jeugdzorg, als belangrijke vorm van rechtsbescherming voor jeugdigen en ouders. Deze leden stellen vast dat de minister het belang hiervan onderschrijft en erkent dat jeugdigen en ouders zich veilig en vrij genoeg moeten voelen om misstanden aan te kaarten en dat het klachtrecht laagdrempelig en toegankelijk moet zijn.

De leden van de D66-fractie lezen dat de minister aangeeft dat het gesprek met betrokken organisaties is gestart en dat de Kamer voor de zomer van 2026 via de reguliere jeugdzorgbrief wordt geïnformeerd over het vervolg. Deze leden constateren echter dat de reactie van de minister niet geheel concreet is over welke aanbevelingen uit het rapport worden overgenomen en op welke termijn dit gebeurt. Zij vragen de minister toe te lichten welke gesprekken tot nu toe hebben plaatsgevonden, wat daaruit is voortgekomen, en wanneer besluitvorming over de aanbevelingen wordt verwacht.

De leden van de D66-fractie wijzen erop dat zowel het rapport van de Kinderombudsman als het AEF-onderzoek concrete aanbevelingen voor wetswijzigingen bevatten. Deze leden vragen de minister voor elk van de vier door het AEF aanbevolen wetswijzigingen aan te geven of zij bereid is een wetgevingstraject te starten, en zo nee, waarom niet.

De leden van de D66-fractie lezen dat de Kinderombudsman aanbevelingen doet om het klachtrecht laagdrempeliger en toegankelijker te maken voor jongeren, onder meer door hen standaard en begrijpelijk te informeren over de mogelijkheid een klacht in te dienen en door klachtkanalen aan te laten sluiten op hun behoeften, zoals de mogelijkheid online en anoniem een klacht in te dienen. Deze leden vragen de minister welke stappen worden gezet om deze aanbevelingen te realiseren.

De leden van de D66-fractie lezen dat de minister verwijst naar Jeugdstem als waarborg voor ondersteuning van jongeren bij klachttrajecten. Tegelijkertijd signaleert de Kinderombudsman dat het voor jongeren lang niet altijd duidelijk is wat de rol van de vertrouwenspersoon is. Deze leden vragen de minister hoe zij borgt dat jongeren in residentiële instellingen daadwerkelijk weten wat Jeugdstem voor hen kan betekenen, en op welke wijze dit wordt getoetst.

De leden van de D66-fractie constateren dat de Kinderombudsman een veilig pedagogisch klimaat als voorwaarde noemt voor jongeren om klachten in te durven dienen, maar dat de minister hier in haar reactie nauwelijks op ingaat. Zij vragen de minister welke instrumenten zij heeft om instellingen aan te spreken op hun pedagogisch klimaat en hoe toezicht hierop door de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd is geborgd.

De leden van de D66-fractie constateren dat er bij het melden van misstanden bij kinderen en jongeren in de residentiële jeugdhulp nog te vaak gestart wordt met de vraag ‘is dit inderdaad gebeurd?’, in plaats van ‘we gaan er van uit dat het gebeurd is, tenzij'. Deze leden achten een wezenlijke cultuurverandering gewenst, zodat we onze kinderen en jongeren beter kunnen beschermen, waarbij deze leden het ‘ja, tenzij’ principe gepast achten wanneer er misstanden gemeld zijn in de residentiële jeugdhulp. Hoe kijkt de minister hiernaar?

Tot slot constateren de leden van de D66-fractie dat de minister aangeeft dat zij voor de uitvoering van de aanbevelingen afhankelijk is van andere partijen. Deze leden vragen de minister te verduidelijken hoe zij invulling geeft aan haar stelselverantwoordelijkheid. Daarnaast vragen de leden van de D66-fractie hoe de minister uitvoering geeft aan haar eindverantwoordelijkheid voor de implementatie van de aanbevelingen uit beide rapporten, en of de minister bereid is de Kamer te informeren over welke aanbevelingen wanneer zijn uitgevoerd.

Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het rapport en de kabinetsreactie. Zij hebben hierover nog enkele vragen en opmerkingen.

De minister geeft aan dat er gesprekken zijn gestart over de aanbevelingen met ‘betrokken organisaties’ zoals brancheorganisaties in het jeugddomein en de VNG. Kan de minister specificeren met welke organisaties zij gaat spreken de komende periode?

In het rapport staat op bladzijde 16 dat jongeren weinig met de klachtprocedure hebben. Op bladzijde 25 noemt Janna de procedure ‘heel onpersoonlijk’. Jongeren willen bespreken wat er gebeurd is en wat er aan de hand is met iemand die zij vertrouwen. Het lijkt nu alsof dit niet mogelijk is, wat is hiervoor de reden?

De leden van VVD-fractie staan voor vertrouwen in de zorg- en hulpverlener. Zij staan het dichts bij kwetsbare jongeren. Het is belangrijk dat professionals in staat zijn om hun

werk te doen en deze jongeren te helpen. Deelt de minister de mening dat autonomie voor en vertrouwen in de professional hierin cruciaal is en zo ja, welke stappen gaat zij zetten om ervoor te zorgen dat zorg- en hulpverleners hun werk kunnen doen?

Het onderzoek stelt dat klachtenprocedures te ingewikkeld zijn. Op pagina 17 staat ook dat lange procedures omtrent klachten ook niet aansluiten bij de leefwereld van jongeren. Dat een klachtprocedure lang duurt is ook een grote drempel om zo'n procedure te starten. Kan de minister inzage geven in het proces van een klacht en de afhandeling daarvan? Welke maatregelen worden er ingezet om klachten snel en zorgvuldig af te handelen? Wordt er door de minister nagedacht om de algemene klachtprocedure onder artikel 4.21 in de Jeugdwet te voorzien van een termijn? Zo nee, waarom niet?

In het rapport op pagina 23 wordt gesteld dat er nog steeds soortgelijke drempels en belemmeringen spelen als in 2016. Hoe komt het dat het domein niet voldoende in staat is geweest de aanbevelingen te implementeren?

Een van de aanbevelingen uit het rapport 'Eenzaam gesloten' is om de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) ook te laten spreken met jongeren die langer geleden op een gesloten afdeling verbleven. De leden van de VVD-fractie vragen wat er is gebeurd met deze aanbeveling. Met hoeveel jongeren is er sindsdien gesproken? Lukt het de IGJ deze inzichten te gebruiken in het verbeteren van het toezicht?

In de beantwoording van de schriftelijke vragen van het lid Wendel[1] over het bericht dat jongeren in de jeugdzorg niet durven klagen over misstanden wordt gesteld dat het de taak van de IGJ is om toe te zien of een jeugdhulpaanbieder beschikt over een klachtenprocedure die voldoet aan de Jeugdwet. Hoe vaak worden er misstanden geconstateerd? Hoe is dit ontwikkeld in de afgelopen vijf jaar? Is de IGJ toegerust om dit te handhaven?

Vragen en opmerkingen van de leden van de GroenLinks-PvdA-fractie

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie hebben kennisgenomen van de kabinetsreactie op het rapport van de Kinderombudsman 'Je bent maar een kind, je durft gewoon niet'. Hier hebben zij nog enkele vragen en opmerkingen over.

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie zouden allereerst hun waardering willen uitspreken voor het feit dat het rapport een begrijpelijke samenvatting bevat voor jongeren. Het is immers van groot belang dat ook jongeren wie dit aangaat voldoende betrokken worden. Daarom is het extra belangrijk dat het rapport ook een begrijpelijk overzicht bevat van de adviezen aan jeugdhulporganisaties, zodat jongeren ook weten waar zij recht op hebben.

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie lezen dat de Kinderombudsman stelt dat een goede eerstelijnsklachtbehandeling bekend, begrijpelijk en toegankelijk moet zijn. Zij onderstrepen dit en zouden in het kader daarvan graag willen vragen hoe in de praktijk ervoor gezorgd wordt dat dit ook echt zo is, met name voor jongeren met een (verstandelijke) beperking of die niet het Nederlands volledig machtig zijn. Daarnaast zouden deze leden graag ook aandacht willen vragen voor jongeren die geen formele klacht durven of

[1] Aanhangsel Handelingen II, vergaderjaar 2025-2026, nr. 1236.

kunnen indienen. Welke mogelijkheden zijn er om informele signalen en ervaringen structureel mee te nemen in het toezicht?

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie maken zich zorgen over de (rechts)positie van jongeren in de residentiële jeugdhulp. Zij willen benadrukken dat juist jongeren die vaak al meerdere ingrijpende ervaringen hebben doorgemaakt, moeten kunnen rekenen op een veilige en toegankelijke klachtenprocedure. Kan nader toegelicht worden welke oorzaken ten grondslag liggen aan het feit dat veel jongeren nog steeds aangeven dat zij bang zijn voor repercussies als zij een klacht indienen? Op welke concrete wijze wordt gewerkt aan het bevorderen van de ervaren veiligheid als een jongere een klacht heeft? Hoe wordt gemonitord of instellingen daadwerkelijk een veilige meld- en klachtcultuur stimuleren? Worden jongeren zelf hier ook bij betrokken? Daarnaast wijzen genoemde leden erop dat vaak wordt ervaren dat klachten die wel worden gemeld, vervolgens binnen dezelfde organisatie behandeld worden/blijven. Welke mogelijkheden ziet de minister om ervoor te zorgen dat jongeren klachten laagdrempelig ook buiten de eigen zorgorganisatie kunnen melden? Waar kunnen jongeren klachten indienen en ligt hierin een mogelijke rol voor de gemeente?

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie onderstrepen het belang van het inzichtelijk maken van de (interne) klachtbehandeling en hechten in het kader daarvan belang aan het onderzoek van de Kinderombudsman. Hoeveel interne klachten zijn er sinds 2025 ingediend binnen de residentiële jeugdhulp? Op welke wijze zijn deze klachten afgehandeld? Hoeveel externe klachten zijn er sinds 2025 ingediend over de residentiële jeugdhulp? Op welke wijze zijn deze klachten afgehandeld? Welke mogelijkheden heeft de IGJ om in te grijpen wanneer instellingen onvoldoende een veilige klachtprocedure borgen? Hoe vaak is hiervan de afgelopen jaren sprake geweest?

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie lezen dat er in het rapport meerdere malen wordt verwezen naar (de rol van) Jeugdstem. Zij onderstrepen het belang van het werk wat Jeugdstem verricht. In 2025 heeft Jeugdstem €186.000 ontvangen om het toegenomen aantal gezinshuizen te bezoeken. Voor 2026 had Jeugdstem opnieuw een aanvraag gedaan, maar deze werd afgewezen. Het lid Westerveld had hiertoe ook eerder bij de begrotingsbehandeling van Volksgezondheid, Welzijn en Sport van 2026 een amendement ingediend om deze middelen alsnog beschikbaar te stellen. Genoemde leden betreuren dat deze destijds is verworpen en constateren dat hierdoor de continuering van de bezoeken aan de 140 gezinshuizen niet mogelijk is zonder korting op de inzet voor de ondersteuning van (pleeg)ouders, waar al lange wachtlijsten zijn. Klopt het dat er een korting doorgevoerd zal worden op de inzet voor de ondersteuning van (pleeg)ouders? Zo nee, op welke wijze wordt toch budget vrijgemaakt voor de bezoeken? Zo ja, op welke concrete wijze zal de minister voorkomen dat de wachtlijsten nog verder zullen oplopen, met negatieve gevolgen voor de adequate en snelle hulpverlening en de veiligheid van kinderen? Is de minister bereid om alsnog in overleg te treden met Jeugdstem om te kijken hoe zij hen kunnen ondersteunen bij het uitvoeren van de bezoeken? Genoemde leden constateren namelijk dat ook een ander amendement van het lid Westerveld voor extra middelen voor de personeelskosten van Jeugdstem, helaas verworpen is. Deelt de minister de mening dat deze personeelstekorten ook kunnen zorgen voor onveilige situaties? Zo nee, waarom niet? Zo ja, welke concrete maatregelen zullen genomen worden om deze tekorten tegen te gaan? Deze leden wijzen er tevens op dat naast de stagnatie van hulpverlening, met onveilige situaties als gevolg, dit vervolgens ook gepaard gaat met trajecten voor klachtondersteuning. Dergelijke trajecten zijn enorm complex en tijdrovend.

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie lezen dat er inmiddels een gesprek is gestart met de betrokken organisaties over de aanbevelingen uit het rapport. Kan de minister reflecteren op elk van de aanbevelingen en kunnen aangeven welke concrete maatregelen er al genomen worden om de uitvoering van deze aanbevelingen te realiseren? Kan tevens nader worden toegelicht op welke wijze de minister uitvoering zou kunnen geven aan elk van deze aanbevelingen? Welke verantwoordelijkheid, taken en rol ziet de minister voor zichzelf in het implementeren van de aanbevelingen? Op welke wijze worden jongeren en ervaringsdeskundigen betrokken bij deze gesprekken en de verdere uitwerking van verbeteringsmogelijkheden? Hoe wordt voorkomen dat participatie en het nemen van maatregelen vrijblijvend blijft?

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie lezen in het rapport dat er nu al steeds vaker vrijheidsbeperkende maatregelen worden toegepast in de open setting terwijl daar geen wettelijke basis aan ten grondslag ligt. Deze leden vinden dit extreem zorgwekkend en wijzen graag op het feit dat de inzet van dergelijke maatregelen enorm ingrijpend zijn en traumatiserend kunnen zijn voor jongeren. Tevens wijzen zij op de eerder gestelde schriftelijke vragen door het lid Westerveld over de inzet van vrijheidsbeperkende maatregelen en hulpmiddelen (28 januari 2026)[2]. Kan de minister een schatting maken van hoe vaak het sinds de af- en ombouw van de gesloten jeugdhulp is voorgekomen dat er vrijheidsbeperkende maatregelen zijn ingezet in de open setting terwijl daar geen wettelijke basis aan ten grondslag lag? Welke oorzaken zijn er voor het steeds vaker inzetten van dergelijke vrijheidsbeperkende maatregelen binnen de open setting?

Vragen en opmerkingen van de leden van de PVV-fractie

De leden van de PVV-fractie hebben kennisgenomen van het rapport van de Kinderombudsman ‘Je bent maar een kind, je durft gewoon niet’ en de reactie van de minister daarop.

De leden van de PVV-fractie zijn geschrokken van de constatering dat jongeren in de residentiële jeugdhulp zich nog altijd onvoldoende veilig voelen om hun stem te laten horen, hun onvrede te uiten of een klacht in te dienen. Zij constateren dat de Kinderombudsman tien jaar na het eerdere rapport opnieuw concludeert dat het klachtrecht in de praktijk nog steeds niet goed genoeg werkt. Deze leden vinden dat ernstig. Juist jongeren die niet thuis kunnen wonen, afhankelijk zijn van begeleiding en soms te maken krijgen met vrijheidsbeperking, moeten kunnen rekenen op stevige rechtsbescherming.

De leden van de PVV-fractie constateren dat de minister in haar reactie erkent dat klachtrecht een belangrijke vorm van rechtsbescherming is, maar vervolgens vooral verwijst naar gesprekken met betrokken organisaties en naar een later moment waarop de Kamer nader wordt geïnformeerd. Deze leden vragen de minister waarom zij niet nu al concreet aangeeft welke aanbevelingen van de Kinderombudsman worden overgenomen. Ook vragen zij de minister per aanbeveling aan te geven of zij deze overneemt, gedeeltelijk overneemt of niet overneemt, en daarbij steeds te motiveren waarom.

De leden van de PVV-fractie constateren dat jongeren volgens de Kinderombudsman vaak niet durven te klagen, omdat zij zich afhankelijk voelen, bang zijn voor gevolgen of weinig vertrouwen hebben dat er iets met hun verhaal gebeurt. Deze leden vragen de

[2] Aanhangsel Handelingen II, vergaderjaar 2025-2026, nr. 1100.

minister hoe zij gaat voorkomen dat jongeren formeel wel een klachtrecht hebben, maar dit in de praktijk niet durven te gebruiken. Ook vragen zij hoe wordt getoetst of jongeren zich daadwerkelijk veilig en vrij genoeg voelen om onvrede of klachten te uiten.

De leden van de PVV-fractie constateren dat de Kinderombudsman wijst op het belang van snelle, begrijpelijke en transparante klachtbehandeling. Jongeren moeten weten waar zij terechtkunnen, wat er met hun klacht gebeurt en waarom bepaalde afwegingen worden gemaakt. Deze leden vragen de minister of zij bereid is minimumnormen vast te leggen voor klachtprocedures in de residentiële jeugdhulp, waaronder begrijpelijke informatie voor jongeren, duidelijke termijnen, verplichte terugkoppeling en een kindvriendelijke procedure. Zo nee, waarom niet?

De leden van de PVV-fractie constateren dat de Kinderombudsman aanbeveelt om klachtkanalen beter te laten aansluiten bij de leefwereld van jongeren, bijvoorbeeld door online klachten of feedback mogelijk te maken en jongeren de mogelijkheid te geven anoniem signalen af te geven. Deze leden vragen de minister of zij bereid is te bevorderen dat iedere residentiële jeugdhulpinstelling beschikt over een laagdrempelige, kindvriendelijke en digitale route voor klachten, meldingen en signalen.

De leden van de PVV-fractie constateren dat jongeren vaak meer behoefte hebben aan een goed gesprek dan aan een formele klachtenprocedure. Tegelijkertijd wijst de Kinderombudsman erop dat informele klachtbehandeling het risico kent dat signalen niet worden geregistreerd, waardoor organisaties onvoldoende leren van patronen. Deze leden vragen de minister hoe zij ervoor gaat zorgen dat informele signalen, gesprekken en meldingen niet uit beeld verdwijnen. Genoemde leden vragen tevens of de minister bereid is te regelen dat instellingen periodiek patronen uit formele klachten en informele signalen analyseren en bespreken met management, jongerenraad en toezichthouder.

De leden van de PVV-fractie constateren dat de Kinderombudsman pleit voor structurele vormen van inspraak, zoals jongerenraden, mentorgesprekken, groepsgesprekken, anonieme vragenlijsten en exitgesprekken. De kabinetsreactie vermeldt dat met jeugdigen wordt gesproken als onderdeel van de kinderrechtentoets, maar gaat niet concreet in op structurele inspraak binnen instellingen zelf. Deze leden vragen de minister of zij bereid is jongerenraden, periodieke gesprekken over veiligheidsbeleving en exitgesprekken als norm op te nemen voor residentiële jeugdhulp.

De leden van de PVV-fractie constateren dat het rapport verschijnt tegen de achtergrond van de afbouw van gesloten jeugdhulp en de discussie over vrijheidsbeperkende maatregelen in open residentiële settings. Deze leden vragen de minister hoe zij voorkomt dat jongeren in open settings in de praktijk wel te maken krijgen met vergaande beperkingen, maar niet met even stevige rechtsbescherming. Zij vragen de minister welke extra waarborgen zij noodzakelijk acht voordat vrijheidsbeperkende maatregelen in open residentiële jeugdhulp wettelijk mogelijk worden gemaakt.

De leden van de PVV-fractie constateren tot slot dat de minister schrijft dat over de aanbevelingen het gesprek is gestart en dat de Kamer voor de zomer van 2026 nader wordt geïnformeerd. Deze leden vragen de minister of zij in die brief een concreet verbeterplan zal opnemen, met per aanbeveling een besluit, een tijdpad, verantwoordelijke partijen, benodigde randvoorwaarden en wijze van toezicht. Ook vragen zij de minister toe te zeggen dat deze brief niet opnieuw blijft steken in proces, overleg en voornemens, maar duidelijk maakt wat jongeren op de groep concreet gaan merken van deze aanbevelingen.

Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie

De leden van de CDA-fractie maken graag gebruik van de mogelijkheid vragen te stellen over het rapport van de Kinderombudsman en de brief van de minister inzake de reactie op verzoek commissie over het rapport 'Je bent maar een kind, je durft gewoon niet'.

De leden van de CDA-fractie hechten waarde aan de stem van het kind, waaronder de stem van kinderen in de jeugdzorg. Het klachtrecht is een belangrijk middel om deze stemmen daadwerkelijk te horen. Deze leden vinden de bevindingen van de Kinderombudsman in het rapport ‘je bent maar een kind, je durft gewoon niet’ dan ook zorgelijk. Binnen het jeugdzorgsysteem zijn jongeren kwetsbaar. Genoemde leden vinden het problematisch dat het klachtsysteem hieraan bijdraagt, want het klachtrecht moet er juist voor zorgen dat ze gehoord worden.

Het is goed dat de minister het gesprek heeft gestart met de betrokken organisaties over de knelpunten, waarbij bevindingen uit het eerder uitgekomen AEF-rapport ‘onderzoek klachtbehandeling bij organisaties in het jeugdzorgdomein’ worden besproken. De leden van de CDA-fractie willen de minister vragen om niet enkel met betrokken organisaties in gesprek te gaan, maar ook expliciet te spreken met de jongeren die slachtoffer zijn van het niet optimaal functionerende klachtsysteem. Kan de minister dit toezeggen?

De leden van de CDA-fractie zijn blij om te lezen dat de minister het belang van het klachtrecht, waarin de stem van het kind en van de ouders gehoord wordt, inziet. De rol van Jeugdstem hierin is mooi, maar zoals het rapport van de Kinderombudsman aantoont, is een aanpassing van de klachtprocedure vereist om de stem van kinderen in de jeugdzorg niet alleen te horen, maar ook te gebruiken om de jeugdzorg zelf te verbeteren. Is de minister voornemens de klachtprocedure op onderdelen aan te passen?

Het rapport van de Kinderombudsman bevestigt bevindingen uit het AEF-rapport: klachtprocedures zijn te ingewikkeld en duren te lang; jongeren en ouders ervaren angst voor negatieve gevolgen na een klacht; en er heerst een gebrek aan vertrouwen dat de klacht iets oplevert. Dat laatste zien we ook terug in het gegeven dat klachten nog beperkt worden gebruikt voor kwaliteitsverbeteringen. Ingediende klachten worden niet behandeld op een wijze waarin patronen worden herkend, doorbroken en verbeterd. Volgens de leden van het CDA-fractie moeten klachten juist gebruikt worden om de jeugdzorg te verbeteren. Dit gebeurt nu onvoldoende. Welke stappen neemt de minister om erop toe te zien dat jeugdzorginstanties veranderingen doorvoeren op basis van een patroon bij ingediende klachten wanneer dat nodig is? Wat is er nodig om structurele en systematische problemen binnen jeugdzorg eerder aan het licht te krijgen? Verkent de minister ook mogelijkheden die buiten het klachtsysteem liggen? Denk bijvoorbeeld aan jongerenraden en het geregeld voeren van gesprekken met jongeren.

Binnen de jeugdzorg worden klachten vaak informeel behandeld. Deze informele setting kan laagdrempelig zijn en heeft daarom voordelen. Hoe gaat de minister voorkomen dat door een informele behandeling structurele signalen buiten beeld raken? Het is juist van belang om misstanden in beeld te krijgen en deze op te lossen.

Vragen en opmerkingen van de leden van de BBB-fractie

De leden van de BBB-fractie hebben met grote zorg kennisgenomen van het rapport van de Kinderombudsman ‘Je bent maar een kind, je durft gewoon niet’. De conclusie dat jon-

geren in residentiële jeugdhulp zich nog steeds onvoldoende veilig voelen om zich uit te spreken, klachtenprocedures onvoldoende toegankelijk zijn en er onvoldoende wordt geleerd van signalen en klachten, raakt deze leden diep. Het rapport laat zien dat jongeren zich vaak niet gehoord voelen, bang zijn voor gevolgen als zij zich uitspreken en soms zelfs het gevoel hebben dat zij eerder als ‘dossier’ dan als kind worden gezien. Dat is absoluut onacceptabel, de leden van de BBB-fractie benadrukken hier nog maar eens dat het hier gaat om zeer kwetsbare kinderen, die alle steun en hulp nodig hebben en verdienen. De overheid mag hen nooit zo in de steek laten.

De conclusie van het rapport van de Kinderombudsman dat de tien regels voor een goed functionerend klachtrecht uit 2016 nog steeds relevant zijn, maar in de praktijk nog altijd onvoldoende worden nageleefd, roept bij deze leden grote zorgen op. Tien jaar later blijken dezelfde problemen nog steeds te bestaan. De conclusie van de Kinderombudsman dat het klachtrecht 'nog steeds niet effectief werkt en niet laagdrempelig genoeg is’ is bijzonder ernstig. Tien jaar lang zijn er onvoldoende stappen gezet om kinderen te beschermen die door niemand anders kunnen worden beschermd dan door de overheid, omdat zij niet thuis, maar in een zorginstelling wonen. Dit zijn geen kinderen die iets fout gedaan hebben, zij wonen niet op die plekken ‘voor straf’, maar omdat ze hulp nodig hebben. Het kan en mag niet zo zijn dat de overheid steken laat vallen in de bescherming van kinderen die volledig afhankelijk zijn van diezelfde overheid voor hun veiligheid.

De leden van de BBB-fractie vinden het schrijnend dat kinderen die volledig afhankelijk zijn van zorg en bescherming, zich kennelijk niet veilig genoeg voelen om hun stem te laten horen. Juist deze kinderen moeten erop kunnen vertrouwen dat volwassenen hen zien, horen en beschermen. De leden zijn van mening dat luisteren naar deze jongeren verder moet gaan dan alleen formele procedures of protocollen. Sommige signalen worden niet hard uitgesproken, maar vragen om alertheid, betrokkenheid en oprechte aandacht van professionals en bestuurders.

De leden van de BBB-fractie vinden het daarom noodzakelijk dat de aanbevelingen van de Kinderombudsman niet vrijblijvend worden behandeld, maar volledig, concreet en aantoonbaar worden opgevolgd. Deze leden willen voorkomen dat over tien jaar opnieuw moet worden geconcludeerd dat dezelfde kwetsbare kinderen nog steeds niet goed gehoord worden. De leden van de BBB-fractie vragen de minister daarom om per aanbeveling van de Kinderombudsman aan te geven:

- of deze aanbeveling volledig wordt overgenomen;
- welke concrete maatregelen genomen gaan worden;
- welke partijen hiervoor verantwoordelijk worden;
- welk tijdpad hiervoor geldt;
- hoe wordt gecontroleerd of de aanbeveling daadwerkelijk in de praktijk werkt;
- en wanneer en op welke wijze de Kamer per aanbeveling geïnformeerd wordt over de daadwerkelijke implementatie en resultaten.

Voorts vragen de leden van de BBB-fractie hoe de minister gaat voorkomen dat de aanbevelingen, net als de aanbevelingen uit 2016, uiteindelijk onvoldoende worden nageleefd in de praktijk. Welke lessen trekt de minister uit het feit dat tien jaar later opnieuw dezelfde fundamentele problemen worden vastgesteld?

De leden van de BBB-fractie lezen dat jongeren vaak niet weten hoe zij een klacht kunnen indienen, dat procedures ingewikkeld zijn en dat jongeren bang zijn voor repercussies. Hoe gaat de minister ervoor zorgen dat iedere jongere in residentiële jeugdhulp standaard, begrijpelijk en actief wordt geïnformeerd over zijn of haar rechten en moge-

lijkheden om klachten of signalen te uiten? Hoe wordt gecontroleerd of die informatie daadwerkelijk wordt begrepen?

Hoe gaat de minister borgen dat jongeren klachten ook anoniem kunnen melden, bijvoorbeeld digitaal of via onafhankelijke derden? De leden van de BBB-fractie lezen immers dat jongeren grote angst ervaren voor gevolgen wanneer zij zich uitspreken. Acht de minister het wenselijk dat iedere instelling verplicht wordt om een laagdrempelig anoniem meldpunt of digitaal feedbacksysteem beschikbaar te hebben?

Jongeren ervaren klachtenprocedures vaak als formeel, afstandelijk en traag. Welke maximale behandeltermijnen acht de minister acceptabel voor klachten van jongeren in residentiële jeugdhulp? Is de minister bereid landelijke normen vast te stellen voor doorlooptijden en terugkoppeling aan jongeren? Kan de minister aangeven hoe voorkomen wordt dat jongeren tijdens of na een klachtprocedure negatieve gevolgen ervaren in de relatie met begeleiding of binnen de instelling? Welke concrete waarborgen bestaan hiervoor en acht de minister deze voldoende?

De leden van de BBB-fractie lezen dat jongeren vaak niet goed weten wat de rol van een vertrouwenspersoon is en dat het contact regelmatig oppervlakkig blijft. Hoe gaat de minister ervoor zorgen dat vertrouwenspersonen daadwerkelijk toegankelijk, zichtbaar en betekenisvol aanwezig zijn voor jongeren? Wordt overwogen om minimumnormen vast te stellen voor contactmomenten en bereikbaarheid?

De leden van de BBB-fractie vragen daarnaast hoe de minister ervoor gaat zorgen dat klachtencommissies meer samenwerken, expertise delen en beter aansluiten op de leefwereld van jongeren. Acht de minister landelijke kwaliteitsnormen of centralere ondersteuning wenselijk?

De leden van de BBB-fractie vinden de passages over het ontbreken van een veilig pedagogisch klimaat bijzonder zorgwekkend. Jongeren geven aan zich regelmatig niet gezien, niet gehoord en niet veilig te voelen. Hoe gaat de minister concreet afdwingen dat instellingen werken aan een huiselijke, veilige en stabiele leefomgeving waarin jongeren daadwerkelijk vertrouwen durven opbouwen? Kan de minister daarbij specifiek ingaan op:

- het hoge personeelsverloop;
- de inzet van onervaren zzp'ers en flexwerkers;
- het gebrek aan continuïteit;
- en de gevolgen hiervan voor de veiligheid en vertrouwensband met jongeren?

Welke concrete maatregelen worden genomen om ervoor te zorgen dat jongeren structureel worden betrokken bij beslissingen die hen raken? Hoe wordt gecontroleerd dat dit in de praktijk ook daadwerkelijk gebeurt?

De leden van de BBB-fractie lezen dat jongeren vaak ervaren dat protocollen en regels belangrijker worden gevonden dan hun welzijn en ontwikkeling. Hoe gaat de minister ervoor zorgen dat het belang van het kind daadwerkelijk leidend wordt in de praktijk van residentiële jeugdhulp? Hoe wordt het stappenplan 'Het Beste besluit voor het kind' verplicht of structureel toegepast binnen instellingen? Wordt hier toezicht op gehouden?

De leden van de BBB-fractie maken zich daarnaast ernstige zorgen over de beschreven cultuur waarin klachten soms defensief worden benaderd en signalen worden teruggelegd bij het gedrag van de jongere zelf. Hoe gaat de minister ervoor zorgen dat organisaties daadwerkelijk een lerende cultuur ontwikkelen waarin klachten worden gezien als

noodzakelijke signalen om van te leren, in plaats van als bedreiging? Welke eisen worden gesteld aan scholing, intervisie en professionele reflectie rondom klachtbehandeling en omgang met jongeren? Wordt overwogen dit onderdeel te maken van kwaliteitskaders of inspectietoezicht?

Jongeren hebben volgens het rapport behoefte aan structurele gesprekken waarin echt wordt gevraagd hoe het met hen gaat en hoe zij hun verblijf ervaren. Hoe gaat de minister ervoor zorgen dat instellingen standaard werken met structurele feedbackmomenten, mentorgesprekken en onafhankelijke evaluatiegesprekken? Is de minister bereid te stimuleren of verplichten dat instellingen werken met jongerenraden, exitgesprekken en periodieke anonieme veiligheidsvragenlijsten? Hoe wordt daarbij voorkomen dat deze instrumenten slechts 'afvinklijstjes' worden zonder daadwerkelijke opvolging?

De leden van de BBB-fractie vragen hoe de minister gaat borgen dat jongeren daadwerkelijk terugkoppeling krijgen over wat met hun klacht, melding of feedback is gedaan. Jongeren geven immers aan dat zij nu vaak niets meer horen nadat zij zich hebben uitgesproken. Kan de minister daarnaast reflecteren op de conclusie dat geweld, onveiligheid en gebrek aan passende hulp nog steeds regelmatig voorkomen binnen de residentiële jeugdhulp? Hoe verhoudt dit zich tot eerdere rapporten, waaronder de aanbevelingen van de Commissie-De Winter, die volgens de Kinderombudsman nog altijd onverkort gelden?

Tot slot vragen de leden van de BBB-fractie de minister met klem hoe zij persoonlijk gaat waarborgen dat deze aanbevelingen niet opnieuw in goede bedoelingen blijven steken, maar daadwerkelijk voelbaar verschil gaan maken voor kinderen die afhankelijk zijn van residentiële jeugdhulp. Welke concrete momenten van evaluatie, toetsing en nacontrole gaat de minister inbouwen om de Kamer en vooral deze jongeren zekerheid te geven dat hun stem voortaan wel structureel gehoord wordt?

Vragen en opmerkingen van de leden van de SP-fractie

De leden van de SP-fractie hebben kennisgenomen van de kabinetsreactie op het rapport van de Kinderombudsman 'Je bent maar een kind, je durft gewoon niet'. Zij hebben hier nog enkele vragen en opmerkingen over.

De leden van de SP-fractie vinden het opmerkelijk dat het kabinet slechts een korte algemene reactie stuurt op het rapport van de Kinderombudsman. Daarbij wijzen zij er ook op dat de Kinderombudsman 10 jaar geleden al een rapport uitbracht over deze problemen en het dus gaat om langlopende structurele problemen. Dat verdient volgens deze leden dan ook een fundamentelere aanpak dan die in deze reactie wordt geschetst. Is de minister van plan om in de aangekondigde brief voor de zomer alsnog een uitgebreidere reactie hierop te sturen, waarbij op alle aanbevelingen van het rapport wordt ingegaan?

Vragen en opmerkingen van de leden van de Groep Markuszower

De leden van Groep Markuszower hebben kennisgenomen van de voorliggende stukken en wachten de beantwoording van de minister met belangstelling af en hebben voor nu geen vragen en/of opmerkingen.

II. Reactie van de minister

Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie

De leden van de D66-fractie hebben kennisgenomen van de reactie op het rapport 'Je bent maar een kind je durft gewoon niet' over de klachtenbehandeling in de residentiële jeugdhulp.

De leden van de D66-fractie hechten groot belang aan een goed werkend klachtrecht in de jeugdzorg, als belangrijke vorm van rechtsbescherming voor jeugdigen en ouders. Deze leden stellen vast dat de minister het belang hiervan onderschrijft en erkent dat jeugdigen en ouders zich veilig en vrij genoeg moeten voelen om misstanden aan te kaarten en dat het klachtrecht laagdrempelig en toegankelijk moet zijn.

De leden van de D66-fractie lezen dat de minister aangeeft dat het gesprek met betrokken organisaties is gestart en dat de Kamer voor de zomer van 2026 via de reguliere jeugdzorgbrief wordt geïnformeerd over het vervolg. Deze leden constateren echter dat de reactie van de minister niet geheel concreet is over welke aanbevelingen uit het rapport worden overgenomen en op welke termijn dit gebeurt. Zij vragen de minister toe te lichten welke gesprekken tot nu toe hebben plaatsgevonden, wat daaruit is voortgekomen, en wanneer besluitvorming over de aanbevelingen wordt verwacht.

De beleidsreactie op het onderzoek klachtbehandeling en het rapport 'Je bent maar een kind, je durft gewoon niet' van de Kinderombudsman heeft u eind september ontvangen. In deze beleidsreactie ga ik in op de gesprekken die ik met betrokken partijen heb gevoerd, welke aanbevelingen ik al dan niet of deels overneem en licht ik toe waaruit mijn inzet de komende tijd zal bestaan.

De leden van de D66-fractie wijzen erop dat zowel het rapport van de Kinderombudsman als het AEF-onderzoek concrete aanbevelingen voor wetswijzigingen bevatten. Deze leden vragen de minister voor elk van de vier door het AEF aanbevolen wetswijzigingen aan te geven of zij bereid is een wetgevingstraject te starten, en zo nee, waarom niet.

In de beleidsreactie op beide klachtrechtrapporten die u eind september heeft ontvangen ben ik ingegaan op elk van de aanbevelingen die in het rapport klachtbehandeling worden gedaan ten aanzien van het wijzigen van de wet. Hieronder vindt u diezelfde toelichting per aanbevolen wetswijziging.

Het onderzoek constateert dat er elders in de zorg meer en andere regels over klachtenprocedures zijn en dat er veel verschillen zijn in de uitvoering. De eerste aanbeveling ziet dan ook op het laten aansluiten van de Jeugdwet en de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo 2015) (voor wat betreft Veilig Thuis) op het klachtrecht binnen de Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg (Wkkgz). Ik wil dat jongeren en ouders die een klacht hebben snel uitsluitstel krijgen en dat het voor hen duidelijk is welke termijn daarvoor geldt. Daarom ga ik onderzoeken of maximale behandeltermijnen van klachtprocedures wettelijk kunnen worden vastgelegd. Momenteel mogen alle jeugdhulpaanbieders, GI's en Veilig Thuis zelf in hun klachtenregelingen opnemen welke termijnen zij hanteren voor de afhandeling van klachten. Het vaststellen van een wettelijke maximale behandeltermijn zou bijdragen aan meer uniformiteit.

Vanuit de Wkkgz zijn aanbieders verplicht een klachtenfunctionaris[3] en een geschilleninstantie[4] te hebben. In de jeugdzorg kunnen vertrouwenspersonen (zoals die van Jeugdstem) jeugdigen en ouders nu al hulp en ondersteuning bieden bij klachtenprocedures. Ik zie daarom geen meerwaarde in het eventueel toevoegen van een klachtenfunctionaris in het jeugddomein. Dit zou een overlap van taken en kosten betekenen.
Ook in een geschilleninstantie zie ik geen meerwaarde. Jeugdhulpaanbieders, GI's en Veilig Thuis zijn nu al wettelijk verplicht een klachtencommissie met een onafhankelijke voorzitter te hebben die klachten afhandelt. Daar bovenop een geschilleninstantie moeten instellen, betekent het invoeren van een extra instantie bij organisaties en dat maakt een klachtprocedure langer en complexer. Ook zorgt het voor extra financiële en administratieve lasten voor organisaties.

In een voorstel tot wijziging van de Jeugdwet[5] dat op dit moment ter consultatie voorligt, wordt een aantal wijzigingen voorgesteld voor de verbetering van de kwaliteitseisen voor jeugdhulpaanbieders en GI's, waaronder op het gebied van klachtrecht.
In dat wetsvoorstel wordt voorgesteld in artikel 4.2.1 van de Jeugdwet het vereiste neer te leggen van een schriftelijke klachtenregeling, waardoor de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) concretere handvatten heeft om handhavend op te treden middels een last onder dwangsom tegen jeugdhulpaanbieders of GI's. Dit vereiste is in lijn met de Wkkgz.

Jeugdhulpaanbieders en GI's zijn op grond van de Jeugdwet al verplicht jeugdigen en hun ouders te informeren over de klachtenregeling. De IGJ merkt in de praktijk dat dit niet altijd gebeurt, ook niet als de IGJ hen heeft gewezen op deze verplichting. Met bovengenoemde wijziging wordt ook voorgesteld de IGJ de bevoegdheid te geven om een last onder dwangsom op te leggen wanneer niet wordt voldaan aan deze verplichting.

Een aantal aanbevelingen neem ik niet (geheel) over. Ik licht deze toe. De GI bepaalt of en, zo ja, welke jeugdhulp nodig is bij de uitvoering van de kinderbeschermingsmaatregel of jeugdreclassering op grond van artikel 3.5 Jeugdwet. Dit geldt voor ondertoezichtstelling, voogdij en jeugdreclassering. De onderzoekers geven aan dat het onduidelijk is of het bepalen van welke jeugdhulp door de GI nodig wordt geacht, al dan niet onder de geschillenregeling van artikel 1:262b BW valt. Er wordt aanbevolen de geschillenregeling expliciet open te zetten voor de jeugdhulpbepaling door de GI vanuit hun wettelijke taak of bevoegdheid, of door waarborgen in het klachtrecht te versterken.

Op grond van artikel 1:262b BW kunnen geschillen die de uitvoering van de

[3] Op grond van artikel 15 van de Wkkgz wijst een zorgaanbieder personen aan die een klager op diens verzoek gratis van advies dienen met betrekking tot de indiening van een klacht bij een aanbieder en bijstaan bij het formuleren van de klacht en het onderzoeken van de mogelijkheden om tot een oplossing voor de klacht te komen. Deze persoon wordt de klachtenfunctionaris genoemd en dient onafhankelijk zijn functie uit te kunnen voeren.

[4] De geschilleninstantie op grond van de Wkkgz is een volledig externe, onafhankelijke instantie die pas wordt ingeschakeld als de interne klachtenprocedure bij de aanbieder met een klachtenfunctionaris niet slaagt. Artikel 20 van de Wkkgz geeft aan dat de geschilleninstantie bevoegd is over een geschil een uitspraak te doen op basis van een bindend advies en een schadevergoeding toe kan kennen tot in ieder geval € 25.000,–.

[5] https://www.internetconsultatie.nl/wetvervallenvirwoonplaatsbeginselkwaliteit/b1

ondertoezichtstelling betreffen, met uitzondering van gedragingen als bedoeld in artikel 4.2.1 van de Jeugdwet, aan de kinderrechter worden voorgelegd. Dit is bedoeld als vangnet voor geschillen die niet op een andere wijze kunnen worden beslecht, zoals met een andere daartoe aangewezen procedure of onderling

overleg. Uit jurisprudentie blijkt dat de kinderrechter zich bevoegd acht om zich uit te laten over geschillen over de uitvoering van jeugdhulp door de GI.

Om een jeugdige onder toezicht te stellen, uit huis te plaatsen of hem een jeugdreclasseringsmaatregel op te leggen, is altijd een rechterlijke beslissing nodig. Tegen deze rechterlijke beschikkingen staat steeds een rechtsgang open. Het is daarom niet opportuun om ook een bestuurlijke rechtsgang of klachtrecht (dat ook nog eens niet bindend is in tegenstelling tot rechterlijke beslissingen) open te stellen tegen de inhoudelijke besluiten die hieraan ten grondslag liggen.

De aanbeveling over het in de wet verduidelijken dat zorginhoudelijke keuzes onder gedragingen vallen in de definitie van een klacht neem ik niet over. In de wet is geregeld dat klachten zien op gedragingen van jeugdhulpaanbieders, GI's, Veilig Thuis of daar werkzame personen.[6] Dit is al een ruime omschrijving. Zoals het onderzoek klachtbehandeling ook constateert, is het niet bij wet uitgesloten dat er tegen zorginhoudelijke gedragingen een klacht kan worden ingediend. Een nieuwe wettelijke bepaling acht ik daarmee dubbelop.[7]

Als laatste wordt in het onderzoek klachtbehandeling aanbevolen om de kring van klagers uit te breiden met vertrouwenspersonen, gezinshuisouders en met door jeugdigen of door ouders aangewezen derden. Zoals ook naar voren komt uit mijn gesprekken met onder meer Jeugdstem, kan een aanpassing op dit punt er juist voor zorgen dat de vertrouwensbanden die jeugdigen hebben met derden, worden aangetast als die derden op eigen titel klachten kunnen indienen naast ouders en jeugdigen. Het uitbreiden van de kring van klagers roept ook vragen op over begrenzing. Ook vind ik de uitbreiding naar gezinsouders niet wenselijk. Gezinshuisouders zijn professionals die de ruimte moeten hebben om andere professionals aan te spreken op hun gedrag zonder dat hier een formele klacht voor nodig is.

De leden van de D66-fractie lezen dat de KOM aanbevelingen doet om het klachtrecht laagdrempeliger en toegankelijker te maken voor jeugdigen, onder meer door hen standaard en begrijpelijk te informeren over de mogelijkheid een klacht in te dienen en door klachtkanalen aan te laten sluiten op hun behoeften, zoals de mogelijkheid online en anoniem een klacht in te dienen. Deze leden vragen de minister welke stappen worden gezet om deze aanbevelingen te realiseren.

Het creëren van een duidelijkere en daarmee meer laagdrempelige toegang voor jeugdigen zie ik als onderdeel van mijn inzet om het klachtrecht te verbeteren. Zoals ik toelichtte in de formele beleidsreactie op onder andere het rapport van de KOM zal er aandacht

[6] Klachten over SKJ-geregistreerde jeugdprofessionals lopen daarbij via het tuchtrecht.

[7] In de regel is de rechter bevoegd bij zorginhoudelijke gedragingen (zoals bij uithuisplaatsing, zorgregeling, omgangsregeling). Het is daarnaast niet opportuun om over de inhoud van een besluit van de GI een klachtenprocedure open te stellen, omdat dit een veel beperktere procedure is dan bij de kinderrechter. Ook staat bij klachtrecht geen hoger beroep open (afgezien van de mogelijkheid van voorleggen aan de Nationale Ombudsman).

zijn voor verbeteringen in de communicatie over de mogelijkheid tot het indienen van klachten en op welke manier dit kan. Over hoe deze en andere samenhangende acties ter verbetering van het gebruik van het klachtrecht precies invulling krijgen, informeer ik uw Kamer met de reguliere Voortgangsbrief Jeugd.

De leden van de D66-fractie lezen dat de minister verwijst naar Jeugdstem als waarborg voor ondersteuning van jeugdigen bij klachttrajecten. Tegelijkertijd signaleert de Kinderombudsman dat het voor jeugdigen lang niet altijd duidelijk is wat de rol van de vertrouwenspersoon is. Deze leden vragen de minister hoe zij borgt dat jeugdigen in residentiële instellingen daadwerkelijk weten wat Jeugdstem voor hen kan betekenen, en op welke wijze dit wordt getoetst.

Gemeenten moeten volgens de Jeugdwet[8] jeugdigen en ouders tijdig informeren over de mogelijkheid gebruik te maken van de diensten van een vertrouwenspersoon. Ook dragen gemeenten er zorg voor dat jeugdigen en ouders zelfstandig, zonder tussenkomst van derden, contact kunnen hebben met een vertrouwenspersoon. Ook aanbieders en GI's moeten jeugdigen en ouders hierop wijzen. Jeugdhulpaanbieders en GI's moeten, jeugdigen en hun ouders tijdig informeren over de mogelijkheid gebruik te maken van de diensten van een vertrouwenspersoon. Daarnaast zijn zij volgens de wet verplicht ervoor te zorgen dat de jeugdigen en ouders, zonder tussenkomst van derden, contact kunnen hebben met een vertrouwenspersoon.

Naast deze wettelijke waarborgen zijn vertrouwenspersonen van Jeugdstem iedere week aanwezig in gesloten residentiële instellingen en om de week in open residentiële instellingen. Tijdens deze bezoeken benaderen vertrouwenspersonen jeugdigen actief. Ook informeren vertrouwenspersonen bij jeugdigen naar zaken die eerder met hen zijn besproken. Vertrouwenspersonen zijn hiermee zichtbaar en proactief, terwijl zij tegelijkertijd aandacht hebben voor het vertrouwelijke karakter van gesprekken die zij met jeugdigen voeren.
Ook wanneer jeugdigen nieuw op een groep geplaatst worden, worden zij actief benaderd door de vertrouwenspersoon voor een kennismaking en toelichting op het werk van vertrouwenspersonen waarbij ook het Ken-je-rechten boekje wordt overhandigd[9]. Op alle groepen binnen residentiële instellingen hangen tenslotte posters van de vertrouwenspersoon met daarop diens naam, foto, contactgegevens en de bezoekmomenten.

De IGJ houdt toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens de Jeugdwet (dus ook over het bepaalde over vertrouwenspersonen in de Jeugdwet).

De leden van de D66-fractie constateren dat de Kinderombudsman een veilig pedagogisch klimaat als voorwaarde noemt voor jeugdigen om klachten in te durven dienen, maar dat de minister hier in haar reactie nauwelijks op ingaat. Zij vragen de minister welke instrumenten zij heeft om instellingen aan te spreken op hun pedagogisch klimaat en hoe toezicht hierop door de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd is geborgd.

Ik onderschrijf het belang van een veilig pedagogisch klimaat. Daarbij merk ik tegelijkertijd op dat hierbij de interactie tussen professionals en jeugdigen belangrijk is,

[8] Jeugdwet, artikel 2.5

[9] Jeugdstem heeft specifieke Ken-je-rechten-boekjes voor gesloten jeugdhulp, open jeugdhulp, gezinshuizen en pleegzorg. Hierin kunnen jeugdigen lezen wat hun rechten zijn, hoe de vertrouwenspersoon van Jeugdstem bereikbaar is, en wat de vertrouwenspersoon voor hen kan betekenen en op welke wijze ondersteuning plaats kan vinden.

evenals de collegiale dynamiek tussen professionals. Ik constateer dan ook dat het in de eerste plaats aan professionals en organisaties is om deze aanbevelingen in de praktijk te brengen.

De IGJ neemt de aanwezigheid van een veilig pedagogisch klimaat binnen haar reguliere toezicht mee. De inspectie maakt hierbij gebruik van het JIJ-kader. Hierin staan meerdere normen die zien op het pedagogisch klimaat. Om dit te toetsen voert de inspectie onder andere en in principe altijd gesprekken met jeugdigen en ouders. Wanneer nodig kan de inspectie ook handhaven op de normen die gaan over pedagogisch klimaat.

De leden van de D66-fractie constateren dat er bij het melden van misstanden bij jeugdigen en jeugdigen in de residentiële jeugdhulp nog te vaak gestart wordt met de vraag 'is dit inderdaad gebeurd?', in plaats van 'we gaan er van uit dat het gebeurd is, tenzij'. Deze leden achten een wezenlijke cultuurverandering gewenst, zodat we onze jeugdigen beter kunnen beschermen, waarbij deze leden het 'ja, tenzij' principe gepast achten wanneer er misstanden gemeld zijn in de residentiële jeugdhulp. Hoe kijkt de minister hiernaar?

Net als de leden van de D66-fractie acht ik het van cruciaal belang dat er daadwerkelijk wordt geluisterd naar jeugdigen en zij zich serieus genomen voelen. Het stimuleren van een veilige cultuur voor zowel jeugdigen, ouders als professionals is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van alle betrokken partijen: gemeenten, jeugdhulpaanbieders en het Rijk. Het bespreekbaar maken van verschillen van inzicht of wanneer er fouten worden geconstateerd vraagt om een veilige omgeving en aandacht voor relationeel werken. Jongeren en ouders moeten zich vrij voelen zaken te kunnen bespreken en anders weten waar ze terecht kunnen. Professionals en leidinggevenden zijn gebaat bij een veilige werkomgeving waarin fouten bespreekbaar zijn. Hier wordt al op verschillende manieren aan gewerkt en het is ook onderdeel van het versterken van het vakmanschap binnen de residentiële jeugdhulp zoals ik in mijn brief over passende zorg voor kinderen en jongeren met complexe problematiek heb genoemd. Ook in het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming is met de ontwikkeling van het zogenaamde Handelingskader specifiek inzet op cultuur en grondhouding van professionals om vooral samen met het gezin, jeugdigen en ouders, integraal te kijken naar problemen en oplossingen.

Tot slot constateren de leden van de D66-fractie dat de minister aangeeft dat zij voor de uitvoering van de aanbevelingen afhankelijk is van andere partijen. Deze leden vragen de minister te verduidelijken hoe zij invulling geeft aan haar stelselverantwoordelijkheid. Daarnaast vragen de leden van de D66-fractie hoe de minister uitvoering geeft aan haar eindverantwoordelijkheid voor de implementatie van de aanbevelingen uit beide rapporten, en of de minister bereid is de Kamer te informeren over welke aanbevelingen wanneer zijn uitgevoerd.

In de beleidsreactie op het rapport klachtbehandeling en het rapport van de Kinderombudsman die u eind september heeft ontvangen ga ik in op de afzonderlijke aanbevelingen. In de beleidsreactie beschreef ik tevens hoe ik mijn eigen rol zie en waaruit mijn inzet de komende tijd zal bestaan.

Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het rapport en de kabinetsreactie. Zij hebben hierover nog enkele vragen en opmerkingen.

De minister geeft aan dat er gesprekken zijn gestart over de aanbevelingen met 'betrokken organisaties' zoals brancheorganisaties in het jeugddomein en de VNG. Kan de minister

specificeren met welke organisaties zij gaat spreken de komende periode?

Er hebben in de eerste helft van 2026 gesprekken plaatsgevonden met: Jeugdstem, Jeugdzorg Nederland (als branche voor zowel de jeugdhulpaanbieders als de Gecertificeerde Instellingen), een aantal Gecertificeerde Instellingen (GI's), de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, de Kinderombudsman (KOM), de Jeugdombudsman van Den Haag, het Landelijke Netwerk Veilig Thuis (LNVT), de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK), netwerk Kwaliteit en Blijvend Leren (KBL), de Nederlandse Vereniging van Toezichthouders in Zorg & Welzijn (NVTZ), opleiders, de Stichting Kwaliteitsregister Jeugd (SKJ) en een vertegenwoordiger van een Raad van Toezicht van een jeugdhulpaanbieder.

In het rapport staat op bladzijde 16 dat jeugdigen weinig met de klachtprocedure hebben. Op bladzijde 25 noemt Janna de procedure 'heel onpersoonlijk'. Jeugdigen willen bespreken wat er gebeurd is en wat er aan de hand is met iemand die zij vertrouwen. Het lijkt nu alsof dit niet mogelijk is, wat is hiervoor de reden?

Ik kan mij voorstellen dat jongeren formele klachtenprocedures als onpersoonlijk ervaren. Als zij of hun ouders een klacht hebben die zij bespreekbaar willen maken, maar niet (direct) in een formele procedure willen brengen, kunnen *in*formele klachtprocedures van grote waarde zijn. Uit gesprekken die ik de afgelopen tijd met verschillende partijen heb gevoerd komt naar voren dat deze informele procedures niet alleen van grote waarde zijn, maar dat in de praktijk ook nu al het grootste deel van de klachten op deze manier worden opgepakt. Partijen geven aan dat informele trajecten vaak sneller gaan, relationele schade beperken, mensgerichter zijn en zorgen voor een bevredigender resultaat. Zoals ik in de beleidsreactie heb vermeld ga ik met de sector in gesprek over samenhangende vervolgacties onder andere gericht op meer aandacht voor informele klachtenprocedures.

Ik kan me voorstellen dat het voor jongeren belangrijk is hun verhaal te kunnen doen bij iemand die zij vertrouwen. Het is voor jeugdigen binnen de jeugdzorg altijd mogelijk om zich te wenden tot een vertrouwenspersoon. Jeugdhulpaanbieders en GI's zijn wettelijk verplicht zo'n vertrouwenspersoon voor jeugdigen, ouders en pleegouders beschikbaar te hebben[10]. Onder andere de organisatie Jeugdstem voorziet hierin. Vertrouwenspersonen van Jeugdstem komen regelmatig langs bij aanbieders en GI's om jeugdigen te bezoeken. Buiten die bezoeken kan een jeugdige op elk moment zelf contact zoeken met de vertrouwenspersoon. Ook wanneer jeugdigen nieuw op een groep geplaatst worden, worden zij actief benaderd door Jeugdstem voor een kennismaking en toelichting op het werk van vertrouwenspersonen waarbij ook het Ken-je-rechten boekje wordt overhandigd[11]. Gegevens van Jeugdstem zijn te vinden op de site van Jeugdstem. Op alle groepen binnen residentiële instellingen hangen bovendien posters en zijn flyers te vinden van de vertrouwenspersoon met daarop diens naam, foto, contactgegevens en de bezoekmomenten.

De leden van VVD-fractie staan voor vertrouwen in de zorg- en hulpverlener. Zij staan het dichts bij kwetsbare jeugdigen. Het is belangrijk dat professionals in staat zijn om hun werk te doen en deze jeugdigen te helpen. Deelt de minister de mening dat autonomie voor en

[10] Jeugdwet, artikel 1a.1.

[11] Jeugdstem heeft specifieke Ken-je-rechten-boekjes voor gesloten jeugdhulp, open jeugdhulp, gezinshuizen en pleegzorg. Hierin kunnen Jeugdigenjeugdigen lezen wat hun rechten zijn, hoe de vertrouwenspersoon van Jeugdstem bereikbaar is¸ en wat de vertrouwenspersoon voor hen kan betekenen en op welke wijze ondersteuning plaats kan vinden.

vertrouwen in de professional hierin cruciaal is en zo ja, welke stappen gaat zij zetten om ervoor te zorgen dat zorg- en hulpverleners hun werk kunnen doen?

Ik deel de mening dat professionele autonomie van en vertrouwen in de professional belangrijk zijn. Uiteraard wel binnen de kaders van wet- en regelgeving en de professionele standaarden.

Werkgevers – in dit geval jeugdhulpaanbieders - hebben de taak om verantwoorde hulp te leveren, en hun professionals dus in staat te stellen om goede hulp te leveren die veilig, doeltreffend, doelmatig en cliëntgericht wordt verleend (artikel 4.1.1. Jeugdwet).

Ook vind ik dat het beter kan. Via Kwaliteit en Blijvend Leren wordt geïnvesteerd in de kwaliteitsverbetering en implementatie van blijvend leren op de werkvloer. Zo wordt er bijvoorbeeld via de Leerlijn Grondhouding een gezamenlijke visie en aanbod ontwikkeld voor professionals[12].

Het onderzoek stelt dat klachtenprocedures te ingewikkeld zijn. Op pagina 17 staat ook dat lange procedures omtrent klachten ook niet aansluiten bij de leefwereld van jeugdigen. Dat een klachtprocedure lang duurt is ook een grote drempel om zo'n procedure te starten. Kan de minister inzage geven in het proces van een klacht en de afhandeling daarvan? Welke maatregelen worden er ingezet om klachten snel en zorgvuldig af te handelen? Wordt er door de minister nagedacht om de algemene klachtprocedure onder artikel 4.21 in de Jeugdwet te voorzien van een termijn? Zo nee, waarom niet?

Op dit moment verschilt het proces van een formele klacht en de afhandeling daarvan per organisatie. De klachtenprocedure is afhankelijk van de door de jeugdhulpaanbieder en GI opgestelde klachtenregeling. De Jeugdwet biedt enkel het algemene kader voor het formele klachtrecht (artikel 4.2.1). Hierin is onder meer vastgelegd dát jeugdhulpaanbieders en GI's een toegankelijke klachtenregeling moeten hebben waarin een aantal zaken (waaronder termijnen) is vastgelegd, dat cliëntenraden bij de vaststelling van de klachtenregeling betrokken moeten zijn, hoe een klachtencommissie er qua samenstelling uit hoort te zien, wat de plichten van deze klachtencommissie zijn en hoe klagers bij het proces betrokken dienen te worden.

Zoals aangegeven in de beleidsreactie die u van mij heeft ontvangen, ben ik voornemens wetgeving aan te passen en te onderzoeken of landelijke eenduidige termijnen voor de afhandeling van klachten kunnen worden vastgelegd.

Daarnaast hebben partijen in mijn gesprekken aangegeven dat de meeste klachten in de praktijk worden afgehandeld met een informele klachtenprocedure. Zij geven aan dat informele trajecten vaak sneller gaan, relationele schade beperken, mensgerichter zijn en zorgen voor een bevredigender resultaat. Voor deze informele klachtenprocedures zal om deze reden ook aandacht zijn in mijn gesprekken met de sector over samenhangende vervolgacties.

In het rapport op pagina 23 wordt gesteld dat er nog steeds soortgelijke drempels en belemmeringen spelen als in 2016. Hoe komt het dat het domein niet voldoende in staat is geweest de aanbevelingen te implementeren?

[12] Te raadplegen via Versterken grondhouding | kbl

In gesprekken die ik met partijen[13] heb gevoerd wordt erkend dat er al veel mogelijk is en bestaat om een klacht in te dienen. Tegelijkertijd constateren partijen dat er verbeteringen mogelijk zijn. Jeugdigen, ouders en andere klachtgerechtigden geven aan dat klachtenprocedures niet altijd bekend zijn en de toegankelijkheid van regelingen soms versnipperd en niet-uniform is.
Daarnaast geven partijen aan dat formele procedures geregeld lange doorlooptijden kennen en dat de onafhankelijkheid binnen deze procedures voor jeugdigen duidelijker zichtbaar mag zijn. Er wordt breed aangegeven dat men veel kansen ziet in het versterken van informele klachttrajecten. Informele procedures zijn mensgerichter, kennen vaak korte doorlooptijden, voorkomen onnodige relationele spanning en stimuleren een constructieve dialoog. Tot slot merken partijen op dat het benutten van de leerervaringen uit klachten door jeugdhulpaanbieders nog verder kan worden ontwikkeld.

De gesprekken met partijen geven een completer beeld van welke aanbevelingen het meest waardevol zijn. Het verbeteren van het klachtrecht is niet alleen een kwestie van concrete maatregelen nemen. Het vraagt ook van organisaties dat enerzijds jeugdigen en ouders zich gehoord en serieus genomen voelen. Anderzijds moet er sprake zijn van een veilige werkomgeving waarin professionals eventuele fouten bespreekbaar durven maken en waarin klachten worden beschouwd als waardevolle signalen om van te leren in plaats van als risico's.

Een van de aanbevelingen uit het rapport 'Eenzaam gesloten' is om de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) ook te laten spreken met jeugdigen die langer geleden op een gesloten afdeling verbleven. De leden van de VVD-fractie vragen wat er is gebeurd met deze aanbeveling. Met hoeveel jeugdigen is er sindsdien gesproken? Lukt het de IGJ deze inzichten te gebruiken in het verbeteren van het toezicht?

De IGJ heeft naar aanleiding van de aanbevelingen in het onderzoek klachtbehandeling beleid gemaakt om in het toezicht ook voormalig cliënten van een aanbieder te betrekken. De IGJ spreekt doorgaans jeugdigen en gebruikt de input van deze jeugdigen om ervaringen over de kwaliteit van de geleverde zorg van specifieke aanbieders te spreken. Ook gebruikt de IGJ de informatie van jeugdigen om te bepalen op welke onderwerpen de IGJ zich kan richten in het toezicht.

De IGJ heeft een sociale mediacampagne gevoerd, juist om het belang onder de aandacht te brengen dat jeugdigen hun stem laten horen. Jeugdigen werden na het delen van hun ervaring ook gewezen op het Landelijk Meldpunt Zorg en op Jeugdstem. In de zomer van 2025 publiceerde de IGJ rode draden op basis van deze ervaringen: Jij (ver)telt, wij luisteren: ervaringen van jeugdigen met jeugdhulp | Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd[14].

IGJ blijft de ervaringen van jeugdigen ophalen, via sociale media en in gesprekken met jeugdigen tijdens toezichtbezoeken. Door deze verhalen weet de IGJ beter wat voor jeugdigen belangrijk is en waar ze in het toezicht op moeten letten. Ook rapporteert de IGJ over wat ze in het toezicht bij hun jeugdhulpaanbieder hebben gezien.

[13] Zie antwoord 8 op uw vragen.

[14] https://www.igj.nl/documenten/2025/07/01/jij-vertelt-wij-luisteren-ervaringen-van-jongeren-met-jeugdhulp

In de beantwoording van de schriftelijke vragen van het lid Wendel[15] over het bericht dat jeugdigen in de jeugdzorg niet durven klagen over misstanden wordt gesteld dat het de taak van de IGJ is om toe te zien of een jeugdhulpaanbieder beschikt over een klachtenprocedure die voldoet aan de Jeugdwet. Hoe vaak worden er misstanden geconstateerd? Hoe is dit ontwikkeld in de afgelopen vijf jaar? Is de IGJ toegerust om dit te handhaven?

De inspectie kijkt in haar reguliere toezicht naar de laagdrempelige toegang tot een onafhankelijke vertrouwenspersoon en de aanwezigheid van een klachtenregeling die voldoet aan de Jeugdwet. De inspectie besteedt in het toezicht ook aandacht aan de vraag of de jeugdhulpaanbieder de mening en formele en informele klachten van de jeugdige en ouders serieus neemt en deze benut voor het verbeteren van de hulp.

De inspectie constateert regelmatig dat aanbieders niet aan bovenstaande eisen voldoen. Zo constateert de inspectie met regelmaat dat de klachtenregeling onvoldoende laagdrempelig is en dat jeugdigen en hun ouders actiever geïnformeerd moeten worden over hun klachtmogelijkheid. Ook heeft de inspectie een aantal keer geconstateerd dat de laagdrempelige toegang tot een onafhankelijke vertrouwenspersoon verbeterd moet worden. Indien nodig handhaaft de inspectie op deze onderwerpen.

Op dit moment ligt er een voorstel voor wetswijziging van de Jeugdwet en Wmo 2015 ter consultatie waarmee de handhavende mogelijkheden van de IGJ ten aanzien van het klachtrecht versterkt.

Vragen en opmerkingen van de leden van de GroenLinks-PvdA-fractie

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie hebben kennisgenomen van de kabinetsreactie op het rapport van de Kinderombudsman 'Je bent maar een kind, je durft gewoon niet'. Hier hebben zij nog enkele vragen en opmerkingen over.

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie zouden allereerst hun waardering willen uitspreken voor het feit dat het rapport een begrijpelijke samenvatting bevat voor jeugdigen. Het is immers van groot belang dat ook jeugdigen wie dit aangaat voldoende betrokken worden. Daarom is het extra belangrijk dat het rapport ook een begrijpelijk overzicht bevat van de adviezen aan jeugdhulporganisaties, zodat jeugdigen ook weten waar zij recht op hebben.

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie lezen dat de Kinderombudsman stelt dat een goede eerstelijnsklachtbehandeling bekend, begrijpelijk en toegankelijk moet zijn. Zij onderstrepen dit en zouden in het kader daarvan graag willen vragen hoe in de praktijk ervoor gezorgd wordt dat dit ook echt zo is, met name voor jeugdigen met een (verstandelijke) beperking of die niet het Nederlands volledig machtig zijn. Daarnaast zouden deze leden graag ook aandacht willen vragen voor jeugdigen die geen formele klacht durven of kunnen indienen. Welke mogelijkheden zijn er om informele signalen en ervaringen structureel mee te nemen in het toezicht?

Net als de leden van de PRO-fractie, vind ik dat een eerstelijnsklachtbehandeling bekend, begrijpelijk en toegankelijk moet zijn voor alle jeugdigen, wat hun achtergrond ook is. Dit geldt dus ook voor jeugdigen met een verstandelijke beperking of jeugdigen die het Nederlands niet volledig machtig zijn. Hier zou in de klachtenregelingen van aanbieders en GI's aandacht voor moeten zijn. Ook cliëntenraden die klachtenregelingen zien, kunnen

[15] Aanhangsel Handelingen II, vergaderjaar 2025-2026, nr. 1236

hier een rol spelen en opletten of de klachtenregeling goed aansluit bij de achterban. Het creëren van een duidelijkere en daarmee meer laagdrempelige toegang voor jeugdigen is onderdeel van mijn beoogde inzet om het klachtrecht te verbeteren. Zoals ik toelichtte in de beleidsreactie op onder andere het rapport van de KOM zal er aandacht zijn voor zowel de communicatie over de mogelijkheid tot het indienen van klachten als voor wijzen waarop klachten kunnen worden ingediend.

Een ander punt waar vervolgacties zich wat mij betreft op richten is de informele klachtprocedure. Ik hecht er waarde aan dat professionals tijdig het gesprek met cliënten voeren bij onvrede en dat organisaties ruimte bieden voor informele klachtbehandeling. Er dient een veilige omgeving te zijn om ongenoegen of zorgen te uiten zonder een formele klachtenprocedure te moeten doorlopen. Ook jeugdigen die geen formele klacht willen of kunnen indienen moeten hun ongenoegen of zorgen kunnen uiten.

In het toezicht op informele signalen en ervaringen is de IGJ doorlopend met jeugdigen in gesprek. Daarnaast heeft de IGJ samenwerkingsafspraken met Jeugdstem. Jeugdstem kan een melding doen bij de IGJ. Dit kan over zowel formele als informele signalen en ervaringen gaan. Jeugdigen kunnen hun ervaringen ook delen met het Landelijk Meldpunt Zorg. Het Landelijk Meldpunt Zorg informeert jeugdigen over hun klachtmogelijkheden en Jeugdstem. De signalen en ervaringen van jeugdigen kunnen voor de IGJ een aanleiding zijn om een onderzoek uit te voeren bij een organisatie of de informatie te betrekken bij lopende onderzoeken.

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie maken zich zorgen over de (rechts)positie van jeugdigen in de residentiële jeugdhulp. Zij willen benadrukken dat juist jeugdigen die vaak al meerdere ingrijpende ervaringen hebben doorgemaakt, moeten kunnen rekenen op een veilige en toegankelijke klachtenprocedure. Kan nader toegelicht worden welke oorzaken ten grondslag liggen aan het feit dat veel jeugdigen nog steeds aangeven dat zij bang zijn voor repercussies als zij een klacht indienen? Op welke concrete wijze wordt gewerkt aan het bevorderen van de ervaren veiligheid als een jongere een klacht heeft? Hoe wordt gemonitord of instellingen daadwerkelijk een veilige meld- en klachtcultuur stimuleren? Worden jeugdigen zelf hier ook bij betrokken? Daarnaast wijzen genoemde leden erop dat vaak wordt ervaren dat klachten die wel worden gemeld, vervolgens binnen dezelfde organisatie behandeld worden/blijven. Welke mogelijkheden ziet de minister om ervoor te zorgen dat jeugdigen klachten laagdrempelig ook buiten de eigen zorgorganisatie kunnen melden? Waar kunnen jeugdigen klachten indienen en ligt hierin een mogelijke rol voor de gemeente?

Jongeren die in de residentiele jeugdhulp verblijven moeten zich altijd veilig en vrij voelen om hun ongenoegens te uiten. Dat jeugdigen aangeven dat zij bang zijn voor repercussies als zij een klacht indienen kan diverse redenen hebben. Het onderzoek van de Kinderombudsman geeft aan dat jeugdigen in de residentiële jeugdhulp zich in een afhankelijkheidspositie bevinden. Daardoor voelen zij zich mogelijk minder vrij en veilig om een klacht in te dienen, wat dan mogelijk weer bijdraagt aan de angst voor repercussies.

Er wordt op verschillende manieren gewerkt aan het bevorderen van de ervaren veiligheid als een jongere een klacht heeft. Het is voor jeugdigen binnen de jeugdzorg altijd mogelijk om zich te wenden tot een onafhankelijk vertrouwenspersoon. Jeugdhulpaanbieders en GI's zijn wettelijk verplicht zo'n vertrouwenspersoon voor jeugdigen, ouders en pleegouders beschikbaar te hebben. Onder andere de organisatie Jeugdstem voorziet hierin. Vertrouwenspersponen kunnen uitleg geven en jeugdigen helpen bij het indienen van klachten. Deze organisaties brengen de mogelijkheid voor het indienen van een klacht onder de aandacht bij jeugdigen en maken mogelijkheden bespreekbaar. Ook jon-

gerenraden en cliëntenraden besteden aandacht aan het creëren van een veilige omgeving voor jeugdigen om klachten in te dienen.

Meld- en klachtcultuur is onderdeel van het reguliere toezicht van de IGJ. De IGJ spreekt vanuit haar rol als toezichthouder met jeugdigen. Jeugdigen kunnen daarnaast hun ervaringen ook delen met het Landelijk Meldpunt Zorg. Daarnaast moeten jeugdhulpaanbieders en GI's jaarlijks een verslag opstellen over de naleving van de Jeugdwet, waaronder het klachtrecht (art. 4.3.1 van de Jw). Hier kan indirect ook uit blijken of organisaties een veilige meld- en klachtcultuur stimuleren. Organisaties moeten over het klachtrecht onder andere rapporteren welk gevolg zij hebben gegeven aan klachten en meldingen over de kwaliteit van de verleende hulp. Zij moeten een beknopte beschrijving van de klachtenregeling geven en de wijze beschrijven waarop zij de klachtenregeling onder de aandacht hebben gebracht. Ook moeten ze de samenstelling van de klachtencommissie aangeven en aangeven in welke mate de klachtencommissie haar werkzaamheden heeft kunnen verrichten. Ze moeten het aantal en de aard van de door de klachtencommissie behandelde klachten doorgeven. Daarnaast moeten ze de strekking van de oordelen en aanbevelingen van de klachtencommissie weergeven en de aard van de maatregelen die de organisatie naar aanleiding van de uitspraken van de klachtencommissie genomen heeft vermelden.

De leden van de PRO-fractie vragen welke mogelijkheden ik zie om ervoor te zorgen dat jeugdigen klachten laagdrempelig ook buiten de eigen zorgorganisatie kunnen melden. Jeugdigen kunnen hiervoor terecht bij de onafhankelijke vertrouwenspersonen waaraan ik hierboven refereerde en hun ervaringen delen met het Landelijk Meldpunt Zorg.

De leden van de PRO--fractie vragen verder waar jeugdigen klachten kunnen indienen en of hierin een mogelijke rol ligt voor de gemeente. Het is aan organisaties om duidelijkheid te verschaffen over waar jeugdigen klachten kunnen indienen en om hier bekendheid aan te geven aan jeugdigen. Gemeenten kunnen expliciet vragen naar de klachtenprocedures bij aanbieders en GI's als zij een contract met hen willen aangaan.

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie onderstrepen het belang van het inzichtelijk maken van de (interne) klachtbehandeling en hechten in het kader daarvan belang aan het onderzoek van de Kinderombudsman. Hoeveel interne klachten zijn er sinds 2025 ingediend binnen de residentiële jeugdhulp? Op welke wijze zijn deze klachten afgehandeld? Hoeveel externe klachten zijn er sinds 2025 ingediend over de residentiële jeugdhulp? Op welke wijze zijn deze klachten afgehandeld? Welke mogelijkheden heeft de IGJ om in te grijpen wanneer instellingen onvoldoende een veilige klachtprocedure borgen? Hoe vaak is hiervan de afgelopen jaren sprake geweest?

Binnen het jeugdzorgdomein wordt er doorgaans gebruik gemaakt van interne klachtafhandeling. Dit betekent dat klachten worden afgehandeld bij organisaties zelf. Dit kan door een informele klachtafhandeling of door een formele klachtafhandeling bij een interne klachtencommissie met een onafhankelijke voorzitter. Soms kiezen organisaties voor formele klachtafhandeling door een externe klachtencommissie van buiten de organisatie. Er is dan sprake van externe klachtbehandeling.

Het is niet bekend hoeveel interne klachten er zijn ingediend binnen de residentiële jeugdhulp sinds 2025. Dit omdat interne klachten zowel informeel als formeel kunnen worden geuit en niet al deze klachten worden geregistreerd in een totaalbeeld.

Het is niet bekend hoeveel organisaties gebruik maken van een externe klachtencommissie, of hoeveel externe klachten er sinds 2025 zijn ingediend over de residentiële jeugdhulp en op welke wijze deze klachten zijn afgehandeld. In het maatschappelijk verslag[16] kunnen organisaties wel aangeven dát ze gebruik maken van een externe klachtencommissie.

De inspectie kijkt in haar reguliere toezicht naar de laagdrempelige toegang tot een onafhankelijke vertrouwenspersoon en de aanwezigheid van een klachtenregeling die voldoet aan de Jeugdwet en de Wmo 2015. De inspectie besteedt ook aandacht in het toezicht aan de vraag of de hulpaanbieder de mening en formele en informele klachten van de jeugdige en ouders serieus neemt en deze benut voor het verbeteren van de hulp.

De inspectie constateert regelmatig dat aanbieders niet aan de eisen voldoen. Zo constateert de inspectie met regelmaat dat de klachtenregeling onvoldoende laagdrempelig is en dat jeugdigen en hun ouders actiever geïnformeerd moeten worden over hun klachtmogelijkheid. Ook heeft de inspectie een aantal keer geconstateerd dat de laagdrempelige toegang tot een onafhankelijke vertrouwenspersoon verbeterd moet worden. Indien nodig handhaaft de inspectie op deze onderwerpen.

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie lezen dat er in het rapport meerdere malen wordt verwezen naar (de rol van) Jeugdstem. Zij onderstrepen het belang van het werk wat Jeugdstem verricht. In 2025 heeft Jeugdstem €186.000 ontvangen om het toegenomen aantal gezinshuizen te bezoeken. Voor 2026 had Jeugdstem opnieuw een aanvraag gedaan, maar deze werd afgewezen. Het lid Westerveld had hiertoe ook eerder bij de begrotingsbehandeling van Volksgezondheid, Welzijn en Sport van 2026 een amendement ingediend om deze middelen alsnog beschikbaar te stellen. Genoemde leden betreuren dat deze destijds is verworpen en constateren dat hierdoor de continuering van de bezoeken aan de 140 gezinshuizen niet mogelijk is zonder korting op de inzet voor de ondersteuning van (pleeg)ouders, waar al lange wachtlijsten zijn. Klopt het dat er een korting doorgevoerd zal worden op de inzet voor de ondersteuning van (pleeg)ouders? Zo nee, op welke wijze wordt toch budget vrijgemaakt voor de bezoeken? Zo ja, op welke concrete wijze zal de minister voorkomen dat de wachtlijsten nog verder zullen oplopen, met negatieve gevolgen voor de adequate en snelle hulpverlening en de veiligheid van jeugdigen? Is de minister bereid om alsnog in overleg te treden met Jeugdstem om te kijken hoe zij hen kunnen ondersteunen bij het uitvoeren van de bezoeken? Genoemde leden constateren namelijk dat ook een ander amendement van het lid Westerveld voor extra middelen voor de personeelskosten van Jeugdstem, helaas verworpen is. Deelt de minister de mening dat deze personeelstekorten ook kunnen zorgen voor onveilige situaties? Zo nee, waarom niet? Zo ja, welke concrete maatregelen zullen genomen worden om deze tekorten tegen te gaan? Deze leden wijzen er tevens op dat naast de stagnatie van hulpverlening, met onveilige situaties als gevolg, dit vervolgens ook gepaard gaat met trajecten voor klachtondersteuning. Dergelijke trajecten zijn enorm complex en tijdrovend.

Er wordt geen korting doorgevoerd op de ondersteuning van (pleeg)ouders door Jeugdstem. Vertrouwenspersonen zijn nog altijd beschikbaar voor (pleeg)ouders. Door diverse ontwikkelingen die vanuit Jeugdstem zijn ingezet, zoals de introductie van het landelijk digitaal team en investeringen op het gebied van digitalisering, is binnen de bestaande

[16] Het maatschappelijk verslag geeft enig inzicht over de wijze waarop klachten zijn afgehandeld. Op grond van artikel 4.3.1 van de Jeugdwet en artikel 4.2.10 van de Wmo 2015 moeten organisaties jaarlijks een maatschappelijk verslag opstellen over de naleving van de Jeugdwet en de Wmo 2015 met betrekking tot regels omtrent de kwaliteit van hulp en de kwaliteit van de uitvoering van de taken, het klachtrecht en de medezeggenschap.

subsidie van 12,6 miljoen euro[17] ruimte gecreëerd om ouders te blijven ondersteunen. In het jaarverslag van Jeugdstem[18] is dit ook terug te zien. In 2025 zijn meer ouders door een vertrouwenspersoon van Jeugdstem ondersteund. Wel is er sprake van een wachttijd voor (pleeg)ouders. Wanneer jeugdigen zich melden, krijgen zij namelijk altijd voorrang op (pleeg)ouders.

Ik heb regelmatig overleg met Jeugdstem over de inzet en werkzaamheden van vertrouwenspersonen. Jeugdstem werkt in de basis met een vaste bezoekfrequentie, afhankelijk van type aanbieder en jeugdhulp, maar heeft daarnaast ook veel maatwerkafspraken met aanbieders. Hierdoor kan vertrouwenswerk op maat worden geleverd.

Er is geen sprake van een personeelstekort bij Jeugdstem. Wel hebben zij te maken met normaal verloop door het vertrek van vertrouwenspersonen, waardoor soms sprake is van vacatures. Bij vacatures wordt er intern geschoven zodat geplande bezoeken aan aanbieders doorgang kunnen vinden en vertrouwenspersonen beschikbaar blijven voor de jeugdigen die hier hulp ontvangen of verblijven.

Ik onderschrijf dat tijdige inzet van vertrouwenspersonen kan bijdragen aan het voorkomen van stagnatie in hulpverleningstrajecten en escalatie van klachten die kunnen leiden tot intensievere klachtentrajecten. Daarom is er in 2025 ook geïnvesteerd in digitalisering. Dit heeft geleid tot de ontwikkeling van een kennisbank, waar laagdrempelig informatie en advies beschikbaar is. Deze kennisbank wordt regelmatig aangevuld en aangepast om de beantwoording van vragen te optimaliseren. Hierdoor kan een deel van de vragen van jeugdigen en ouders beantwoord worden zonder dat direct contact met een vertrouwenspersoon noodzakelijk is. De vertrouwenspersonen kunnen de vrijgekomen tijd hierdoor inzetten voor vragen en ondersteuningstrajecten waarin een grotere inzet van de vertrouwenspersoon gewenst of noodzakelijk is.

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie lezen dat er inmiddels een gesprek is gestart met de betrokken organisaties over de aanbevelingen uit het rapport. Kan de minister reflecteren op elk van de aanbevelingen en kunnen aangeven welke concrete maatregelen er al genomen worden om de uitvoering van deze aanbevelingen te realiseren? Kan tevens nader worden toegelicht op welke wijze de minister uitvoering zou kunnen geven aan elk van deze aanbevelingen? Welke verantwoordelijkheid, taken en rol ziet de minister voor zichzelf in het implementeren van de aanbevelingen? Op welke wijze worden jeugdigen en ervaringsdeskundigen betrokken bij deze gesprekken en de verdere uitwerking van verbeteringsmogelijkheden? Hoe wordt voorkomen dat participatie en het nemen van maatregelen vrijblijvend blijft?

De afgelopen maanden heb ik inderdaad gebruikt om over zowel het rapport van de Kinderombudsman waar u aan refereert als over het rapport ‘Onderzoek klachtbehandeling in het jeugdzorgdomein’[19] in gesprek gegaan met betrokken partijen. In mijn beleidsreactie op beide rapporten, die u eind september heeft ontvangen, ga ik in op hoe ik de aanbevelingen vanuit beide rapporten al dan niet overneem. Ook licht ik toe hoe mijn inzet er de komende tijd uit zal zien.

Organisaties zijn verantwoordelijk voor het leveren van verantwoorde jeugdhulp en daar hoort een goede klachtbehandeling ook bij. Dat is niet vrijblijvend. Ik zal participatie van

[17] Subsidiebedrag voor 2026

[18] Jeugdstem jaarverslag 2025 | Jeugdstem

[19] AEF, 2025, zie Kamerstukken II, 2025 – 2026, 31 839, nr. 1145

jongeren hierbij aanmoedigen en ga ervan uit dat organisaties maatregelen nemen om hun klachtbehandeling te verbeteren. De IGJ zal hier ook op toezien.

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie lezen in het rapport dat er nu al steeds vaker vrijheidsbeperkende maatregelen worden toegepast in de open setting terwijl daar geen wettelijke basis aan ten grondslag ligt. Deze leden vinden dit extreem zorgwekkend en wijzen graag op het feit dat de inzet van dergelijke maatregelen enorm ingrijpend zijn en traumatiserend kunnen zijn voor jeugdigen. Tevens wijzen zij op de eerder gestelde schriftelijke vragen door het lid Westerveld over de inzet van vrijheidsbeperkende maatregelen en hulpmiddelen (28 januari 2026)[20]. Kan de minister een schatting maken van hoe vaak het sinds de af- en ombouw van de gesloten jeugdhulp is voorgekomen dat er vrijheidsbeperkende maatregelen zijn ingezet in de open setting terwijl daar geen wettelijke basis aan ten grondslag lag? Welke oorzaken zijn er voor het steeds vaker inzetten van dergelijke vrijheidsbeperkende maatregelen binnen de open setting?

Ik deel de zorgen over het toepassen van vrijheidsbeperkende maatregelen in de open residentiële jeugdhulp.
Voor de beantwoording van deze vraag heb ik navraag gedaan bij de IGJ. Zij geven aan niet over cijfers te beschikken die laten zien hoe vaak vrijheidsbeperkende maatregelen worden ingezet in de open residentiële jeugdhulp. Vrijheidsbeperking is op basis van de Jeugdwet alleen toegestaan

[20] Aanhangsel Handelingen II, vergaderjaar 2025-2026, nr. 1100

binnen de gesloten jeugdhulp, onder strikte voorwaarden. Organisaties voor open residentiële jeugdhulp leveren dan ook geen cijfers aan over vrijheidsbeperking bij de IGJ.

De IGJ heeft intern een analyse gedaan op de gepubliceerde rapporten tussen juni 2025 en december 2025. Een aantal rapporten heeft de IGJ niet meegenomen, zoals rapporten over pleegzorg en GI's. In totaal heeft de IGJ 46 rapporten geanalyseerd.[21] De IGJ stelt dat bij 30 van de 46 aanbieders vrijheidsbeperking werd ingezet. Hoe vaak dit gebeurt, is bij de IGJ onbekend.

Zoals aangekondigd in mijn recente brief over passende zorg voor kinderen en jongeren met complexe problematiek worden beroepsverenigingen en branches gevraagd om - binnen het netwerk KBL- samen met aanbieders, opleidingen, kennisinstituten, een landelijk ondersteuningsprogramma in te richten voor medewerkers in de residentiële jeugdhulp, voortbouwend op bestaande initiatieven en expertise. Deze aanpak richt zich op het versterken van het vakmanschap in de residentiële jeugdhulp.

Tegelijkertijd zullen er, als we op termijn stoppen met gesloten jeugdhulp, situaties blijven waarbij het nodig is om jongeren te begrenzen voor hun eigen veiligheid of die van hun omgeving. Mijn voorganger heeft daarom aangekondigd om een wetswijziging voor te bereiden waarbij het, in specifieke situaties en onder strikte voorwaarden, mogelijk is om de vrijheid van jeugdigen te beperken binnen de residentiële jeugdhulp. Hierin schuilt een risico dat een nieuwe vorm van gesloten jeugdhulp ontstaat. Daarom staat voor mij bij deze wetswijziging een sterke rechtsbescherming voor jongeren voorop. Bij de uitwerking kijk ik nadrukkelijk naar benodigde randvoorwaarden en aansluiting met de Wet verplichte ggz (Wvggz) en de Wet zorg en dwang psychogeriatrische en verstandelijke gehandicapte cliënten (Wzd). Ik kom dit jaar met een plan inclusief tijdlijn voor deze wetswijziging. Onderdeel hiervan is uitwerking hoe én wanneer relevante partijen, waaronder ervaringsdeskundigen, betrokken worden en inhoudelijk inbreng kunnen leveren.

Vragen en opmerkingen van de leden van de PVV-fractie

De leden van de PVV-fractie hebben kennisgenomen van het rapport van de Kinderombudsman 'Je bent maar een kind, je durft gewoon niet' en de reactie van de minister daarop.

De leden van de PVV-fractie zijn geschrokken van de constatering dat jeugdigen in de residentiële jeugdhulp zich nog altijd onvoldoende veilig voelen om hun stem te laten horen, hun onvrede te uiten of een klacht in te dienen. Zij constateren dat de Kinderombudsman tien jaar na het eerdere rapport opnieuw concludeert dat het klachtrecht in de praktijk nog steeds niet goed genoeg werkt. Deze leden vinden dat ernstig. Juist jeugdigen die niet thuis kunnen wonen, afhankelijk zijn van begeleiding en soms te maken krijgen met vrijheidsbeperking, moeten kunnen rekenen op stevige rechtsbescherming.

De leden van de PVV-fractie constateren dat de minister in haar reactie erkent dat klachtrecht een belangrijke vorm van rechtsbescherming is, maar vervolgens vooral verwijst naar gesprekken met betrokken organisaties en naar een later moment waarop de Kamer nader

[21] Binnen deze 46 rapporten vallen 2 organisaties die naast jeugdzorg ook Wzd zorg bieden (waar de inzet van vrijheidsbeperking is toegestaan), 2 aanbieders voor forensische zorg (waar vrijheidsbeperking onder voorwaarden is toegestaan) en 1 ambulante jeugdhulp aanbieder.

wordt geïnformeerd. Deze leden vragen de minister waarom zij niet nu al concreet aangeeft welke aanbevelingen van de Kinderombudsman worden overgenomen. Ook vragen zij de minister per aanbeveling aan te geven of zij deze overneemt, gedeeltelijk overneemt of niet overneemt, en daarbij steeds te motiveren waarom.

Net als de leden van de PVV-fractie, ben ik van mening dat juist kwetsbare jeugdigen moeten kunnen rekenen op rechtsbescherming. Juist daarom besloot mijn ambtsvoorganger samen met de Staatssecretaris van JenV tot het laten uitvoeren van een onderzoek naar het verbeteren van het klachtrecht. Dit onderzoek klachtbehandeling[22] heeft u eind 2025 van mij ontvangen. Omdat het rapport aanbevelingen doet aan zowel het Rijk als aan de andere partijen binnen het jeugdzorgdomein, vond ik het wenselijk eerst met deze partijen in gesprek te gaan alvorens inhoudelijk te reageren op aanbevelingen uit het rapport.

Er hebben gesprekken plaatsgevonden met: Jeugdstem, Jeugdzorg Nederland (als branche voor zowel de jeugdhulpaanbieders als de Gecertificeerde Instellingen), een aantal Gecertificeerde Instellingen, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), de Kinderombudsman (KOM), de Jeugdombudsman van Den Haag, het Landelijke Netwerk Veilig Thuis (LNVT), de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK), netwerk Kwaliteit en Blijvend Leren (KBL), de Nederlandse Vereniging van Toezichthouders in Zorg en Welzijn (NVTZ), opleiders, de Stichting Kwaliteitsregister Jeugd (SKJ) en een vertegenwoordiger van een Raad van Toezicht van een jeugdhulpaanbieder. In deze gesprekken is gezien de inhoudelijke overlap ook het rapport ‘Je bent maar een kind, je durft gewoon niet’ van de Kinderombudsman (2026) meegenomen.

In mijn beleidsreactie op beide rapporten, die u eind september heeft ontvangen, ga ik in op hoe ik de aanbevelingen vanuit beide rapporten al dan niet overneem. Ook licht ik toe hoe mijn inzet er de komende tijd uit zal zien.

De leden van de PVV-fractie constateren dat jeugdigen volgens de Kinderombudsman vaak niet durven te klagen, omdat zij zich afhankelijk voelen, bang zijn voor gevolgen of weinig vertrouwen hebben dat er iets met hun verhaal gebeurt. Deze leden vragen de minister hoe zij gaat voorkomen dat jeugdigen formeel wel een klachtrecht hebben, maar dit in de praktijk niet durven te gebruiken. Ook vragen zij hoe wordt getoetst of jeugdigen zich daadwerkelijk veilig en vrij genoeg voelen om onvrede of klachten te uiten.

Jongeren moeten zich altijd veilig en vrij kunnen voelen om hun ontevredenheden te uiten. Er wordt op verschillende manieren gewerkt aan het bevorderen van de ervaren veiligheid als een jongere een klacht heeft. Het is voor jeugdigen binnen de jeugdzorg altijd mogelijk om zich te wenden tot een onafhankelijk vertrouwenspersoon. Jeugdhulpaanbieders en GI’s zijn wettelijk verplicht zo’n vertrouwenspersoon voor jeugdigen, ouders en pleegouders beschikbaar te hebben. Onder andere de organisatie Jeugdstem voorziet hierin. Vertrouwenspersponen kunnen uitleg geven en jeugdigen helpen bij het indienen van klachten. Organisaties brengen de mogelijkheid voor het indienen van een klacht onder de aandacht bij jeugdigen en maken mogelijkheden bespreekbaar. Ook jongerenraden en cliëntenraden besteden aandacht aan het creëren van een veilige omgeving voor jeugdigen om klachten in te dienen.

Meld- en klachtcultuur is onderdeel van het reguliere toezicht van de IGJ. De IGJ spreekt vanuit haar rol als toezichthouder met jeugdigen. Jeugdigen kunnen daarnaast hun

[22] AEF, 2025, zie Kamerstukken II 2025-2026, 31 839, nr. 1145

ervaringen ook delen met het Landelijk Meldpunt Zorg. Daarnaast moeten jeugdhulpaanbieders en GI's jaarlijks een verslag opstellen over de naleving van de Jeugdwet, waaronder het klachtrecht (art. 4.3.1 van de Jw). Hier kan indirect ook uit blijken of organisaties een veilige meld- en klachtcultuur stimuleren. Organisaties moeten over het klachtrecht onder andere rapporteren welk gevolg zij hebben gegeven aan klachten en meldingen over de kwaliteit van de verleende hulp. Zij moeten een beknopte beschrijving van de klachtenregeling geven en de wijze beschrijven waarop zij de klachtenregeling onder de aandacht hebben gebracht. Ook moeten ze de samenstelling van de klachtencommissie aangeven en aangeven in welke mate de klachtencommissie haar werkzaamheden heeft kunnen verrichten. Ze moeten het aantal en de aard van de door de klachtencommissie behandelde klachten doorgeven. Daarnaast moeten ze de strekking van de oordelen en aanbevelingen van de klachtencommissie weergeven en de aard van de maatregelen die de organisatie naar aanleiding van de uitspraken van de klachtencommissie genomen heeft vermelden.

De leden van de PVV-fractie constateren dat de Kinderombudsman wijst op het belang van snelle, begrijpelijke en transparante klachtbehandeling. Jeugdigen moeten weten waar zij terechtkunnen, wat er met hun klacht gebeurt en waarom bepaalde afwegingen worden gemaakt. Deze leden vragen de minister of zij bereid is minimumnormen vast te leggen voor klachtprocedures in de residentiële jeugdhulp, waaronder begrijpelijke informatie voor jeugdigen, duidelijke termijnen, verplichte terugkoppeling en een kindvriendelijke procedure. Zo nee, waarom niet?

De Jeugdwet en de Wmo 2015 kennen al een aantal minimumnormen. Zo moeten organisaties op grond van deze wetten een klachtenregeling opstellen en er bekendheid aan geven waar jeugdigen en ouders terecht kunnen met een klacht. De klachtenregeling dient begrijpelijke informatie voor jeugdigen en ouders te bevatten en de cliëntenraad van de aanbieder kijkt hierbij mee. De klachtenregeling dient volgens deze wetten aan te geven wat de termijnen zijn voor het indienen van een klacht. In de wetten staat dat de klachtenregeling van organisaties een termijn moet bevatten waarbinnen de klachtencommissie van de organisatie een schriftelijk en gemotiveerd oordeel moet geven over de gegrondheid van de klacht en over eventuele aanbevelingen (verplichte terugkoppeling). Ook in het maatschappelijk verslag moeten organisaties een verplichte terugkoppeling geven over hun klachtprocedures.

Ik ben voornemens om te onderzoeken of landelijke, eenduidige, maximale behandeltermijnen voor klachtprocedures wettelijk kunnen worden vastgelegd. Daarnaast hecht ik er waarde aan dat er een landelijke handreiking komt waarin er aandacht is voor het inrichten van een klachtenregeling en klachtenprocedure die begrijpelijk is voor jeugdigen. Dit neem ik mee in mijn vervolggesprekken met partijen over een set aan samenhangende acties.

De leden van de PVV-fractie constateren dat de Kinderombudsman aanbeveelt om klachtkanalen beter te laten aansluiten bij de leefwereld van jeugdigen, bijvoorbeeld door online klachten of feedback mogelijk te maken en jeugdigen de mogelijkheid te geven anoniem signalen af te geven. Deze leden vragen de minister of zij bereid is te bevorderen dat iedere residentiële jeugdhulpinstelling beschikt over een laagdrempelige, kindvriendelijke en digitale route voor klachten, meldingen en signalen.

Het creëren van een duidelijkere en daarmee meer laagdrempelige toegang voor jeugdigen is onderdeel van mijn beoogde inzet om het klachtrecht te verbeteren. Zoals ik toelicht in de beleidsreactie op onder andere het rapport van de KOM zal er aandacht zijn

voor zowel de communicatie over de mogelijkheid tot het indienen van klachten als voor wijzen waarop klachten kunnen worden ingediend.

De leden van de PVV-fractie constateren dat jeugdigen vaak meer behoefte hebben aan een goed gesprek dan aan een formele klachtenprocedure. Tegelijkertijd wijst de Kinderombudsman erop dat informele klachtbehandeling het risico kent dat signalen niet worden geregistreerd, waardoor organisaties onvoldoende leren van patronen. Deze leden vragen de minister hoe zij ervoor gaat zorgen dat informele signalen, gesprekken en meldingen niet uit beeld verdwijnen. Genoemde leden vragen tevens of de minister bereid is te regelen dat instellingen periodiek patronen uit formele klachten en informele signalen analyseren en bespreken met management, jongerenraad en toezichthouder.

Het leren van klachten is belangrijk. Een klachtenprocedure is een instrument, maar nooit een doel op zich. Enerzijds moet een klachtenprocedure ervoor zorgen dat jeugdigen zich gehoord en serieus genomen voelen in hun zorgen en onvrede. Anderzijds bieden signalen vanuit klachtenprocedures organisaties de kans om de kwaliteit van hun hulpverlening te optimaliseren en herhaling van vergelijkbare situaties te voorkomen.

Ik wil voor het versterken van de informele kant van het klachtrecht en het stimuleren van het lerend vermogen van organisaties specifiek aandacht hebben binnen de gesprekken die ik met de sector wil voeren over samenhangende vervolgacties.

De leden van de PVV-fractie constateren dat de Kinderombudsman pleit voor structurele vormen van inspraak, zoals jongerenraden, mentorgesprekken, groepsgesprekken, anonieme vragenlijsten en exitgesprekken. De kabinetsreactie vermeldt dat met jeugdigen wordt gesproken als onderdeel van de kinderrechtentoets, maar gaat niet concreet in op structurele inspraak binnen instellingen zelf. Deze leden vragen de minister of zij bereid is jeugdigenraden, periodieke gesprekken over veiligheidsbeleving en exitgesprekken als norm op te nemen voor residentiële jeugdhulp.

Ik onderschrijf het belang van inspraak van kinderen en jongeren in hun behandeling, in de instellingen waar ze wonen en beleid dat ze aangaat. Deze inspraak kan nu al op verschillende manieren worden vormgegeven.

Iedere jeugdprofessional werkt volgens de professionele standaard die voor zijn of haar beroepsgroep geldt. De professionele standaard bestaat uit de geldende, de richtlijnen Jeugdhulp en jeugdbescherming en de veldnormen. De herziene richtlijn Jeugdhulp met verblijf uit eind 2025 gaat uitgebreid in op betekenisvolle participatie, inspraak van jeugdigen bij de invulling van hun dagelijks leven en op besluitvormingsprocessen.[23] Deze algemene richtlijn beschrijft de basisprincipes voor het ondersteunen en stimuleren van een positieve en gezonde ontwikkeling van kinderen en jongeren die (tijdelijk) niet in hun eigen gezin kunnen opgroeien. Het doel van deze richtlijn is om professionals in de jeugdhulp met verblijf te ondersteunen in hun werk. Thema's als participatie en inspraak worden hierin meermaals beschreven. Zo staat onder meer beschreven: 'geef de jeugdige inspraak bij de invulling van het dagelijks leven op de groep. Betrek de jeugdige actief bij het bespreken van regels, activiteiten en het oplossen van problemen door de jeugdige mee te laten denken en de inbreng serieus te

[23] https://www.richtlijnenjeugdhulp.nl/jeugdhulp-met-verblijf/toekomstgericht-werken/jongeren-actief-betrekken

nemen.' Daarnaast helpt de richtlijn Samen beslissen over hulp[24] om hier verder invulling aan te geven.

Ook in de veldnormen waar de instellingen voor gesloten residentiële jeugdhulp hun beleid op inrichten, elkaar op toetsen en waar ook de inspectie op toetst, staan een specifieke bepalingen over afstemming met jongeren voor en tijdens plaatsing. Ook medezeggenschap is hierin meegenomen.[25]

Op grond van artikel 4.2.4 van de Jeugdwet is de Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen 2018 (Wmcz 2018) van overeenkomstige toepassing op jeugdhulpaanbieders en GI's. Dit betekent dat jeugdhulpaanbieders en GI's dienen bij wet dus cliëntenraden te hebben. De cliëntenraden moeten op grond van het eerste lid van dit artikel worden ingesteld en dienen de belangen van jeugdigen en ouders te behartigen. In de Wmcz 2018 staan alle rechten van cliëntenraden vermeld. In de Jeugdwet staat ook in artikel 4.2.1, zesde lid, dat jeugdhulpaanbieders en GI's de klachtenregeling vaststellen in overeenstemming met een representatieve organisatie van cliënten, dus met bijvoorbeeld de cliëntenraad of jongerenraad.

Het staat aanbieders daarnaast vrij om periodieke gesprekken te voeren over veiligheidsbeleving en om exitgesprekken te voeren. Dat draagt ook bij aan het verbeteren van jeugdhulp.

De leden van de PVV-fractie constateren dat het rapport verschijnt tegen de achtergrond van de afbouw van gesloten jeugdhulp en de discussie over vrijheidsbeperkende maatregelen in open residentiële settings. Deze leden vragen de minister hoe zij voorkomt dat jeugdigen in open settings in de praktijk wel te maken krijgen met vergaande beperkingen, maar niet met even stevige rechtsbescherming. Zij vragen de minister welke extra waarborgen zij noodzakelijk acht voordat vrijheidsbeperkende maatregelen in open residentiële jeugdhulp wettelijk mogelijk worden gemaakt.

Er is een brede gedeelde wens en missie om de gesloten jeugdhulp af te bouwen. Dit is de afgelopen jaren ook gebeurd. Het doel is om te stoppen met gesloten jeugdhulp. Tegelijkertijd zal, ook als we stoppen met jeugdhulp, het voor een kleine groep jongeren in specifieke situaties noodzakelijk zijn om vrijheidsbeperking toe te passen. Bijvoorbeeld omdat zij gedrag laten zien waarmee zij een gevaar vormen voor zichzelf en/of hun omgeving. Zoals mijn voorganger heeft aangekondigd[26] is een wetswijziging daarom noodzakelijk, om de toepassing van vrijheidsbeperking in specifieke omstandigheden in de open residentiële jeugdhulp mogelijk te maken en rechtsbescherming voor jongeren te waarborgen.
Ik wil voorkomen dat we in dit wetgevingsproces via de achterdeur een nieuwe versie van gesloten jeugdhulp mogelijk maken. Ik wil daarom duidelijk vastleggen onder welke voorwaarden en wanneer vrijheidsbeperking mag worden toegepast én welke eisen we daarbij stellen aan zorgprofessionals en instellingen. Dit wil ik zeer zorgvuldig doen. Daarvoor is samenwerking nodig met ervaringsdeskundigen, professionals en aanbieders over het benodigde wettelijke kader. Een kader dat dwingt tot terughoudendheid en een zorgvuldige afweging bij de inzet van dergelijke ingrijpende maatregelen, en rechtsbescherming biedt aan jongeren. Daarnaast is het van groot

[24] https://www.richtlijnenjeugdhulp.nl/hulp-bij-implementatie/webinar-richtlijn-samen-beslissen-over-hulp
[25] https://www.jeugdzorgnederland.nl/wp-content/uploads/2017/03/JEU-Veldnormen-okt2022-2.pdf
[26] Kamerstukken II, 2024-2025, 31839 nr. 1087

belang dat jeugdhulpaanbieders en professionals beschikken over voldoende kennis en kunde. Het verstevigen van vakmanschap is dan ook randvoorwaardelijk aan de wetswijziging. In de komende maanden zal een proces worden ingericht om te komen tot de contouren van een wetsvoorstel. Daarbij bezien we ook hoe we alle betrokken partijen hierin een stem kunnen geven.

De leden van de PVV-fractie constateren tot slot dat de minister schrijft dat over de aanbevelingen het gesprek is gestart en dat de Kamer voor de zomer van 2026 nader wordt geïnformeerd. Deze leden vragen de minister of zij in die brief een concreet verbeterplan zal opnemen, met per aanbeveling een besluit, een tijdpad, verantwoordelijke partijen, benodigde randvoorwaarden en wijze van toezicht.

Ook vragen zij de minister toe te zeggen dat deze brief niet opnieuw blijft steken in proces, overleg en voornemens, maar duidelijk maakt wat jeugdigen op de groep concreet gaan merken van deze aanbevelingen.

In de beleidsreactie op zowel het rapport 'Onderzoek klachtbehandeling bij organisaties in het jeugdzorgdomein' als het rapport van de KOM die u eind september heeft ontvangen ga ik in op de relevante aanbevelingen. Daarin vindt u tevens hoe ik mijn voorgenomen inzet om het klachtrecht binnen het jeugdzorgdomein te verbeteren vorm wil geven.

Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie

De leden van de CDA-fractie maken graag gebruik van de mogelijkheid vragen te stellen over het rapport van de Kinderombudsman en de brief van de minister inzake de reactie op verzoek commissie over het rapport 'Je bent maar een kind, je durft gewoon niet'.

De leden van de CDA-fractie hechten waarde aan de stem van het kind, waaronder de stem van jeugdigen in de jeugdzorg. Het klachtrecht is een belangrijk middel om deze stemmen daadwerkelijk te horen. Deze leden vinden de bevindingen van de Kinderombudsman in het rapport 'Je bent maar een kind, je durft gewoon niet' dan ook zorgelijk. Binnen het jeugdzorgsysteem zijn jeugdigen kwetsbaar. Genoemde leden vinden het problematisch dat het klachtsysteem hieraan bijdraagt, want het klachtrecht moet er juist voor zorgen dat ze gehoord worden.

Het is goed dat de minister het gesprek heeft gestart met de betrokken organisaties over de knelpunten, waarbij bevindingen uit het eerder uitgekomen AEF-rapport 'onderzoek klachtbehandeling bij organisaties in het jeugdzorgdomein' worden besproken. De leden van de CDA-fractie willen de minister vragen om niet enkel met betrokken organisaties in gesprek te gaan, maar ook expliciet te spreken met de jeugdigen die slachtoffer zijn van het niet optimaal functionerende klachtsysteem. Kan de minister dit toezeggen?

Net als de leden van de CDA-fractie vind ik dat de stem van jeugdigen binnen de jeugdzorg gehoord moet worden, juist waar het gaat om klachtbehandeling. Aan de gesprekken die ik de afgelopen maanden heb gevoerd namen verschillende jeugdigen en leden van jongerenraden deel met verschillende ervaringen met het klachtrecht. Hun inzichten heb ik verwerkt in mijn uiteindelijke verbeterplan voor klachtbehandeling in het jeugddomein.

De leden van de CDA-fractie zijn blij om te lezen dat de minister het belang van het klachtrecht, waarin de stem van het kind en van de ouders gehoord wordt, inziet. De rol van

Jeugdstem hierin is mooi, maar zoals het rapport van de Kinderombudsman aantoont, is een aanpassing van de klachtprocedure vereist om de stem van jeugdigen in de jeugdzorg niet alleen te horen, maar ook te gebruiken om de jeugdzorg zelf te verbeteren. Is de minister voornemens de klachtprocedure op onderdelen aan te passen?

Met de CDA-fractie ben ik het eens dat klachtrecht belangrijk is om jeugdigen en ouders een stem te geven, terwijl het tegelijkertijd waardevol voor het verbeteren van de jeugdzorg zelf. Het is vooral aan jeugdhulpaanbieders en GI's om hun individuele klachtenprocedures of onderdelen daarvan aan te passen. Huidige wet- en regelgeving kennen al minimumnormen. De randrandvoorwaarden kan ik nader verduidelijken in wet- en regelgeving. Ik ben dan ook voornemens wetgeving aan te passen en hierbij te onderzoeken of landelijke, eenduidige, maximale behandeltermijnen kunnen worden vastgelegd voor de afhandeling van klachten. Daarnaast wil ik de komende periode met de sector vervolggesprekken voeren over een set aan samenhangende acties, gericht op – onder meer – meer bekendheid over en een duidelijke toegang tot klachtrecht, meer uniformiteit in de manier waarop klachtprocedures zijn ingeregeld, informele klachtprocedures en een betere verankering van het lerend vermogen van organisaties, gemeenten en professionals.

Eind september heeft u mijn beleidsreactie op het rapport 'Onderzoek klachtbehandeling bij organisaties in het jeugdzorgdomein', alsmede (waar relevant) op het rapport 'Je bent maar een kind, je durft gewoon niet' van de Kinderombudsman (2026) ontvangen. In deze beleidsreactie ga ik in op afzonderlijke aanbevelingen, mijn voorgenomen inzet, de betrokkenheid van de sector en wanneer uw Kamer over de voortgang geïnformeerd wordt. Klachtrecht is – en blijft – onderdeel van het reguliere toezicht van de IGJ.

Het rapport van de Kinderombudsman bevestigt bevindingen uit het AEF-rapport: klachtprocedures zijn te ingewikkeld en duren te lang; jeugdigen en ouders ervaren angst voor negatieve gevolgen na een klacht; en er heerst een gebrek aan vertrouwen dat de klacht iets oplevert. Dat laatste zien we ook terug in het gegeven dat klachten nog beperkt worden gebruikt voor kwaliteitsverbeteringen. Ingediende klachten worden niet behandeld op een wijze waarin patronen worden herkend, doorbroken en verbeterd. Volgens de leden van het CDA-fractie moeten klachten juist gebruikt worden om de jeugdzorg te verbeteren. Dit gebeurt nu onvoldoende. Welke stappen neemt de minister om erop toe te zien dat jeugdzorginstanties veranderingen doorvoeren op basis van een patroon bij ingediende klachten wanneer dat nodig is? Wat is er nodig om structurele en systematische problemen binnen jeugdzorg eerder aan het licht te krijgen? Verkent de minister ook mogelijkheden die buiten het klachtsysteem liggen? Denk bijvoorbeeld aan jongerenraden en het geregeld voeren van gesprekken met jeugdigen.

Ik beschouw het leren van klachten als één van de hoofddoelstellingen van het klachtrecht. Uit zowel de rapporten als uit de gesprekken die ik de afgelopen maanden met betrokken partijen[27] heb gevoerd komt naar voren dat het benutten van de leerervaringen uit klachten door jeugdhulpaanbieders verder kan worden ontwikkeld. Zoals uw leden kunnen lezen in de beleidsreactie op beide door u aangehaalde rapporten, wil ik op ver-

[27] Jeugdstem, Jeugdzorg Nederland (als branche voor zowel de jeugdhulpaanbieders als de Gecertificeerde Instellingen), een aantal Gecertificeerde Instellingen (GI's), de VNG, de KOM, de Jeugdombudsman van Den Haag, het Landelijke Netwerk Veilig Thuis (LNVT), de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK), netwerk Kwaliteit en Blijvend Leren (KBL), de Nederlandse Vereniging van Toezichthouders in Zorg & Welzijn (NVTZ), opleiders, de Stichting Kwaliteitsregister Jeugd (SKJ) en een vertegenwoordiger van een Raad van Toezicht van een jeugdhulpaanbieder

betering van het klachtrecht inzetten langs drie lijnen. Eén van die lijnen houdt in dat ik met de sector in gesprek ga over samenhangende acties ter verbetering van het gebruik van het klachtrecht, waarbij ik specifiek wil richten op onder meer een betere verankering van het lerend vermogen van organisaties, ouders en professionals.

Aanbieders en GI's zijn volgens de wet nu al verplicht om cliëntenraden te hebben. Veel aanbieders hebben een cliëntenraad of jongerenraad en deze kan worden ingezet om eventuele problemen aan het licht te krijgen, te bespreken en op te lossen. Ook andere manieren van inspraak worden hiervoor gebruikt, zoals bijvoorbeeld het organiseren van een pizza-avond waarbij bepaalde thema's of problemen worden besproken.

Binnen de jeugdzorg worden klachten vaak informeel behandeld. Deze informele setting kan laagdrempelig zijn en heeft daarom voordelen. Hoe gaat de minister voorkomen dat door een informele behandeling structurele signalen buiten beeld raken? Het is juist van belang om misstanden in beeld te krijgen en deze op te lossen.

Ik ben het met leden van de CDA-fractie eens dat informele klachtbehandeling van grote waarde is. Dit komt ook uit gesprekken met de sector naar voren. Informele klachtafhandeling kan door de laagdrempeligheid juist meer informatie opleveren voor organisaties en misstanden in beeld brengen, of liever nog: tijdig voorkomen. Partijen met wie is gesproken gaven bovendien aan dat informele trajecten vaak sneller gaan, relationele schade beperken, mensgerichter zijn en zorgen voor een bevredigender resultaat. Ook informele klachtenprocedures zullen een hoofdpunt zijn in de samenhangende vervolgacties waarover ik de komende tijd met de sector in gesprek ga. Juist ook om te zorgen dat signalen en misstanden in die informele stroom niet verloren gaan.

Vragen en opmerkingen van de leden van de BBB-fractie

De leden van de BBB-fractie hebben met grote zorg kennisgenomen van het rapport van de Kinderombudsman 'Je bent maar een kind, je durft gewoon niet'. De conclusie dat jeugdigen in residentiële jeugdhulp zich nog steeds onvoldoende veilig voelen om zich uit te spreken, klachtenprocedures onvoldoende toegankelijk zijn en er onvoldoende wordt geleerd van signalen en klachten, raakt deze leden diep. Het rapport laat zien dat jeugdigen zich vaak niet gehoord voelen, bang zijn voor gevolgen als zij zich uitspreken en soms zelfs het gevoel hebben dat zij eerder als 'dossier' dan als kind worden gezien. Dat is absoluut onacceptabel, de leden van de BBB-fractie benadrukken hier nog maar eens dat het hier gaat om zeer kwetsbare jeugdigen, die alle steun en hulp nodig hebben en verdienen. De overheid mag hen nooit zo in de steek laten.

De conclusie van het rapport van de Kinderombudsman dat de tien regels voor een goed functionerend klachtrecht uit 2016 nog steeds relevant zijn, maar in de praktijk nog altijd onvoldoende worden nageleefd, roept bij deze leden grote zorgen op. Tien jaar later blijken dezelfde problemen nog steeds te bestaan. De conclusie van de Kinderombudsman dat het klachtrecht 'nog steeds niet effectief werkt en niet laagdrempelig genoeg is' is bijzonder ernstig. Tien jaar lang zijn er onvoldoende stappen gezet om jeugdigen te beschermen die door niemand anders kunnen worden beschermd dan door de overheid, omdat zij niet thuis, maar in een zorginstelling wonen. Dit zijn geen jeugdigen die iets fout gedaan hebben, zij wonen niet op die plekken 'voor straf', maar omdat ze hulp nodig hebben. Het kan en mag niet zo zijn dat de

overheid steken laat vallen in de bescherming van jeugdigen die volledig afhankelijk zijn van diezelfde overheid voor hun veiligheid.

De leden van de BBB-fractie vinden het schrijnend dat jeugdigen die volledig afhankelijk zijn van zorg en bescherming, zich kennelijk niet veilig genoeg voelen om hun stem te laten horen. Juist deze jeugdigen moeten erop kunnen vertrouwen dat volwassenen hen zien, horen en beschermen. De leden zijn van mening dat luisteren naar deze jeugdigen verder moet gaan dan alleen formele procedures of protocollen. Sommige signalen worden niet hard uitgesproken, maar vragen om alertheid, betrokkenheid en oprechte aandacht van professionals en bestuurders.

De leden van de BBB-fractie vinden het daarom noodzakelijk dat de aanbevelingen van de Kinderombudsman niet vrijblijvend worden behandeld, maar volledig, concreet en aantoonbaar worden opgevolgd. Deze leden willen voorkomen dat over tien jaar opnieuw moet worden geconcludeerd dat dezelfde kwetsbare jeugdigen nog steeds niet goed gehoord worden. De leden van de BBB-fractie vragen de minister daarom om per aanbeveling van de Kinderombudsman aan te geven:

- *of deze aanbeveling volledig wordt overgenomen;*
- *welke concrete maatregelen genomen gaan worden;*
- *welke partijen hiervoor verantwoordelijk worden;*
- *welk tijdpad hiervoor geldt;*
- *hoe wordt gecontroleerd of de aanbeveling daadwerkelijk in de praktijk werkt;*
- *en wanneer en op welke wijze de Kamer per aanbeveling geïnformeerd wordt over de daadwerkelijke implementatie en resultaten.*

Eind september heeft u mijn beleidsreactie op het rapport 'Onderzoek klachtbehandeling bij organisaties in het jeugdzorgdomein'[28], alsmede (waar relevant) op het rapport 'Je bent maar een kind, je durft gewoon niet' van de KOM (2026) ontvangen. In de beleidsreactie ga ik in op afzonderlijke aanbevelingen, mijn voorgenomen inzet, de betrokkenheid van de sector en wanneer uw Kamer over de voortgang geïnformeerd wordt. Daarnaast is – en blijft - klachtrecht onderdeel van het reguliere toezicht van de IGJ.

Voorts vragen de leden van de BBB-fractie hoe de minister gaat voorkomen dat de aanbevelingen, net als de aanbevelingen uit 2016, uiteindelijk onvoldoende worden nageleefd in de praktijk. Welke lessen trekt de minister uit het feit dat tien jaar later opnieuw dezelfde fundamentele problemen worden vastgesteld?

Ik ben van mening dat juist kwetsbare jeugdigen moeten kunnen rekenen op rechtsbescherming. Juist daarom besloot mijn ambtsvoorganger samen met de Staatssecretaris van JenV tot het laten uitvoeren van een onderzoek naar het verbeteren van het klachtrecht en ben ik vervolgens met de sector[29] over dit rapport – en het rapport van de KOM – in gesprek gegaan.

[28] AEF, 2025, zie Kamerstukken II 2025-2026, 31 839, nr. 1145

[29] Jeugdstem, Jeugdzorg Nederland (als branche voor zowel de jeugdhulpaanbieders als de Gecertificeerde Instellingen), een aantal Gecertificeerde Instellingen (GI's), de VNG, de KOM, de Jeugdombudsman van Den Haag, het Landelijke Netwerk Veilig Thuis (LNVT), de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK), netwerk Kwaliteit en Blijvend Leren (KBL), de Nederlandse Vereniging van Toezichthouders in Zorg & Welzijn (NVTZ), opleiders, de Stichting Kwaliteitsregister Jeugd (SKJ) en een vertegenwoordiger van een Raad van Toezicht van een jeugdhulpaanbieder.

Op basis van de aanbevelingen uit beide rapporten en mijn gesprekken met de sector, wil ik op verbetering van het klachtrecht inzetten middels een aantal concrete lijnen:

1) Het aanpassen van wetgeving, en hierbij onder andere onderzoeken of landelijke, eenduidige termijnen kunnen worden vastgelegd voor de afhandeling van klachten.
2) Samenhangende acties ter verbetering van het gebruik van het klachtrecht, gericht op:
    - meer bekendheid over en een duidelijke toegang tot klachtrecht voor jeugdigen en hun ouders;
    - meer uniformiteit in de manier waarop organisaties in het jeugddomein klachtenprocedures hebben ingeregeld en klachten behandelen;
    - meer aandacht voor informele klachtprocedures, en
    - een betere verankering van het lerend vermogen van organisaties, gemeenten en professionals
3) Het stimuleren van een veilige cultuur waarin jeugdigen en ouders zich gehoord en serieus genomen voelen en professionals zich veilig voelen in hun werkomgeving.

De leden van de BBB-fractie lezen dat jeugdigen vaak niet weten hoe zij een klacht kunnen indienen, dat procedures ingewikkeld zijn en dat jeugdigen bang zijn voor repercussies. Hoe gaat de minister ervoor zorgen dat iedere jongere in residentiële jeugdhulp standaard, begrijpelijk en actief wordt geïnformeerd over zijn of haar rechten en mogelijkheden om klachten of signalen te uiten? Hoe wordt gecontroleerd of die informatie daadwerkelijk wordt begrepen?

Vooropgesteld ben ik van mening dat jeugdigen zich altijd veilig en vrij moeten kunnen voelen om hun ongenoegens te uiten. Dát jeugdigen geïnformeerd worden over de mogelijkheid tot het indienen van een klacht is bij wet bepaald. Jeugdhulpaanbieders en GI's moeten op grond van art. 4.2.1 lid 1 Jeugdwet een regeling voor de behandeling van klachten opstellen en deze volgens lid 7 van hetzelfde artikel ook onder de aandacht brengen jeugdigen en hun ouders. Dit kan bijvoorbeeld door de klachtenregeling te publiceren in een mededelingenbulletin, het aan cliënten uit te reiken of er zorg voor te dragen dat het voor geïnteresseerde cliënten verkrijgbaar is. Daarnaast is het voor jeugdigen binnen de jeugdzorg altijd mogelijk om zich te wenden tot een onafhankelijk vertrouwenspersoon. Jeugdhulpaanbieders en GI's zijn wettelijk verplicht zo'n vertrouwenspersoon voor jeugdigen, ouders en pleegouders beschikbaar te hebben. Onder andere de organisatie Jeugdstem voorziet hierin. Vertrouwenspersponen kunnen uitleg geven over klachtprocedures en jeugdigen helpen bij het indienen van klachten. Ook kunnen zij bij jongeren nagaan of verstrekte informatie voldoende duidelijk is. Ook jongerenraden en cliëntenraden besteden aandacht aan het creëren van een veilige omgeving voor jeugdigen om klachten in te dienen.

Zoals ik toelicht in mijn antwoord op de vorige vraag is het creëren van een duidelijkere en daarmee meer laagdrempelige toegang onderdeel van mijn inzet om het gebruik van het klachtrecht te verbeteren. Dit betekent dat er onder meer aandacht zal zijn voor het informeren van jeugdigen, het laten aansluiten van wijzen om klachten in te dienen op de behoefte van jongeren, de rol van de vertrouwenspersoon, het wegnemen van praktische drempels en het delen van kennis en expertise.

Hoe gaat de minister borgen dat jeugdigen klachten ook anoniem kunnen melden, bijvoorbeeld digitaal of via onafhankelijke derden? De leden van de BBB-fractie lezen immers dat jeugdigen grote angst ervaren voor gevolgen wanneer zij zich uitspreken. Acht de minister het

wenselijk dat iedere instelling verplicht wordt om een laagdrempelig anoniem meldpunt of digitaal feedbacksysteem beschikbaar te hebben?

Ik zie zeker meerwaarde van de mogelijkheid van een anonieme en/of digitale melding. Hiervan zijn in de praktijk al een aantal goede voorbeelden, zoals via een klachten-/ideeënbus of via de mogelijkheid om anoniem berichtjes te plaatsen op een site. Om elke organisatie te verplichten zelf een anoniem meldpunt of digitaal feedbacksysteem in te richten, vind ik te ver gaan. Wel wil ik in mijn gesprekken met de sector over samenhangende (vervolg)acties aandacht besteden aan deze concepten en van de sector horen welke mogelijkheden zij zien.

Jeugdigen ervaren klachtenprocedures vaak als formeel, afstandelijk en traag. Welke maximale behandeltermijnen acht de minister acceptabel voor klachten van jeugdigen in residentiële jeugdhulp? Is de minister bereid landelijke normen vast te stellen voor doorlooptijden en terugkoppeling aan jeugdigen? Kan de minister aangeven hoe voorkomen wordt dat jeugdigen tijdens of na een klachtprocedure negatieve gevolgen ervaren in de relatie met begeleiding of binnen de instelling? Welke concrete waarborgen bestaan hiervoor en acht de minister deze voldoende?

Ik ben voornemens om te onderzoeken of landelijke, eenduidige termijnen voor klachtafhandeling landelijk kunnen worden vastgelegd en of deze kunnen aansluiten bij de termijnen die hiervoor gelden in de Wet klachten en geschillen in de gezondheidszorg (Wkkgz).
Ik ben van mening dat jeugdigen en hun ouders zich altijd veilig en vrij moeten kunnen voelen om hun ontevredenheid te uiten, zonder dat daar negatieve gevolgen aan verbonden zouden moeten zijn. Er wordt op verschillende manieren gewerkt aan het bevorderen van de ervaren veiligheid als een jongere of ouder een klacht heeft. Het is voor jeugdigen binnen de jeugdzorg altijd mogelijk om zich te wenden tot een onafhankelijk vertrouwenspersoon. Jeugdhulpaanbieders en GI's zijn wettelijk verplicht zo'n vertrouwenspersoon voor jeugdigen, ouders en pleegouders beschikbaar te hebben. Onder andere de organisatie Jeugdstem voorziet hierin. Vertrouwenspersponen kunnen uitleg geven en jeugdigen helpen bij het indienen van klachten. Ook jongerenraden en cliëntenraden besteden aandacht aan het creëren van een veilige omgeving voor jeugdigen om klachten in te dienen.

Het stimuleren van een veilige cultuur voor zowel jeugdigen, ouders als professionals is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van alle betrokken partijen: gemeenten, jeugdhulpaanbieders en het Rijk. Het bespreekbaar maken van verschillen van inzicht of wanneer er fouten worden geconstateerd vraagt om een veilige omgeving en aandacht voor relationeel werken. Jongeren en ouders moeten zich vrij voelen zaken te kunnen bespreken en anders weten waar ze terecht kunnen. Professionals en leidinggevenden zijn gebaat bij een veilige werkomgeving waarin fouten bespreekbaar zijn. Hier wordt al op verschillende manieren aan gewerkt en het is ook onderdeel van het versterken van het vakmanschap binnen de residentiële jeugdhulp zoals ik in mijn brief over passende zorg voor kinderen en jongeren met complexe problematiek heb genoemd. Ook in het Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming is met de ontwikkeling van het zogenaamde Handelingskader specifiek inzet op cultuur en grondhouding van professionals om vooral samen met het gezin, jeugdigen en ouders, integraal te kijken naar problemen en oplossingen.

De leden van de BBB-fractie lezen dat jeugdigen vaak niet goed weten wat de rol van een vertrouwenspersoon is en dat het contact regelmatig oppervlakkig blijft. Hoe gaat de minister er-

voor zorgen dat vertrouwenspersonen daadwerkelijk toegankelijk, zichtbaar en betekenisvol aanwezig zijn voor jeugdigen? Wordt overwogen om minimumnormen vast te stellen voor contactmomenten en bereikbaarheid?

De afgelopen jaren zijn er diverse activiteiten uitgevoerd om de toegankelijkheid tot en zichtbaarheid van vertrouwenspersonen van Jeugdstem te verbeteren. Er zijn diverse campagnes gevoerd en nieuwe 'Ken-je-rechten'-boekjes ontwikkeld voor de verschillende doelgroepen in de jeugdhulp. Deze zijn afgestemd op het type hulp dat jeugdigen ontvangen. De inhoud en de vorm van de boekjes zijn ontwikkeld in samenwerking met jeugdigen uit de specifieke doelgroep. Daarnaast is de mogelijkheid om uitgebreid te chatten en is geïnvesteerd in een landelijk, digitaal team, dat doordeweeks grote delen van de dag vrijwel direct beschikbaar is voor gesprekken. Hierdoor hoeven jeugdigen niet te wachten tot een vertrouwenspersoon op bezoek komt bij de aanbieder. Daarnaast kunnen jeugdigen telefonisch, per mail of via Whatsapp direct contact leggen met hun eigen vertrouwenspersoon en – wanneer gewenst – extra afspraken maken met de vertrouwenspersoon om op locatie langs te komen.

Jeugdstem werkt met een richtlijn voor de bezoekfrequentie van aanbieders. Dit varieert afhankelijk van het type aanbieder. Zo komen vertrouwenspersonen wekelijks op de groepen voor gesloten jeugdhulp, om de week op groepen voor open jeugdhulp en vier keer per jaar in gezinshuizen. Daarnaast zijn er maatwerkafspraken met aanbieders, waarmee invulling wordt gegeven aan de specifieke behoefte aan vertrouwenswerk op die locaties.
Jeugdigen kunnen zeven dagen per week contact opnemen met Jeugdstem; afhankelijk van de dag en het tijdstip kan dit zowel telefonisch, als via chat of het contactformulier. Wanneer het contactformulier wordt ingevuld, worden jeugdigen altijd binnen twee werkdagen teruggebeld.
Vertrouwenspersonen zijn zich ervan bewust dat er drempels kunnen bestaan bij jeugdigen om hun verhaal te delen en/of contact te zoeken met de vertrouwenspersoon. Om ervoor te zorgen dat jeugdigen daadwerkelijk gebruik maken van de vertrouwenspersoon is niet alleen betrouwbaarheid in de aanwezigheid en de afspraken belangrijk, maar ook het opbouwen van een (vertrouwens)band. Om dit te kunnen doen worden vertrouwenspersoon onder andere getraind op het maken van betekenisvol contact, het praten met jeugdigen over geweld en doelgroepspecifieke trainingen, zoals jeugdigen met een licht verstandelijke beperking. Op het moment dat de jeugdigen gebruik maken van de vertrouwenspersoon is de waardering voor de inzet zeer hoog (een gemiddelde waardering van een 9,2).

De leden van de BBB-fractie vragen daarnaast hoe de minister ervoor gaat zorgen dat klachtencommissies meer samenwerken, expertise delen en beter aansluiten op de leefwereld van jeugdigen. Acht de minister landelijke kwaliteitsnormen of centralere ondersteuning wenselijk?

Onderdeel van mijn inzet ter verbetering van het gebruik van het klachtrecht is het met de sector komen tot samenhangende (vervolg)acties. Deze zullen zich onder meer richten op de toegankelijkheid van het klachtrecht. Ik ben van mening dat communicatie rondom klachtprocedures helder moet zijn en de manieren waarop een klacht kan worden ingediend moeten aansluiten bij de leefwereld van jongeren.
Ik ben niet van plan om landelijke kwaliteitsnormen of centrale ondersteuning voor klachtencommissies op te stellen. Het creëren van meer uniformiteit in de manier waarop organisaties in het jeugddomein klachtenprocedures hebben ingericht en het beter

verankeren van lerend vermogen van organisaties, gemeenten en professionals zijn wel onderdeel van mijn gesprekken met de sector over vervolgacties.

De leden van de BBB-fractie vinden de passages over het ontbreken van een veilig pedagogisch klimaat bijzonder zorgwekkend. Jeugdigen geven aan zich regelmatig niet gezien, niet gehoord en niet veilig te voelen. Hoe gaat de minister concreet afdwingen dat instellingen werken aan een huiselijke, veilige en stabiele leefomgeving waarin jeugdigen daadwerkelijk vertrouwen durven opbouwen? Kan de minister daarbij specifiek ingaan op:

- *het hoge personeelsverloop;*
- *de inzet van onervaren zzp'ers en flexwerkers;*
- *het gebrek aan continuïteit;*
- *en de gevolgen hiervan voor de veiligheid en vertrouwensband met jeugdigen?*

Ook ik vind het van groot belang dat jongeren zo veel als mogelijk kunnen wonen op een veilige, huiselijke en open woonplek, waar zij zich gehoord en gezien voelen. De inzet van vaste en vertrouwde professionals draagt voor een belangrijke mate bij aan een goede vertrouwensrelatie tussen de hulpverlener en de jongere. Dit kan de kwaliteit van zorg ten goede komen.

De inzet van zzp'ers en flexwerkers is echter niet per se onwenselijk. Dit moet zich echter voornamelijk richten op het opvangen van de zogenoemde 'piek en ziek', wanneer dat onvoldoende lukt met interne medewerkers. Op het moment dat een werkgever gebruik maakt van extern ingehuurde medewerkers, is het aan deze werkgever om ervoor te zorgen er een goede balans is tussen personeel in vaste loondienst en externe inhuur. De jeugdhulpaanbieder is als werkgever eveneens verantwoordelijk voor de inzet en de kwaliteit van personeel, ook als dit uitzendkrachten zijn. De professionals die zij in dienst nemen of inhuren moeten bekwaam zijn om de aan hen toebedeelde taken uit te voeren en beschikken over de juiste deskundigheid om jongeren te helpen. Ik erken dat dit een ingewikkelde opgave kan zijn voor jeugdhulpaanbieders, gezien de krappe arbeidsmarkt en de benodigde expertise om deze jongeren met complexe problematiek passende jeugdhulp te bieden.

Ik vind het echter van belang om te benadrukken dat er ook positieve signalen zijn. Elke dag zetten vele zorgprofessionals zich met toewijding in voor jongeren die (tijdelijk) niet thuis kunnen wonen. Een groot deel van de jongeren geeft aan dat hulpverleners altijd of vaak op een fijne manier met hen omgaan. En jongeren ervaren steun en begrip bij hun vaste mentor.[30] Ook zie ik dat instellingen samen met hun medewerkers hard werken aan het verbeteren van de hulpverlening via gezamenlijk leren, reflectie op handelen en het versterken van vakmanschap. Daarnaast investeren jeugdhulpaanbieders in scholing en ontwikkeling van professionals, onder andere op trauma-sensitief werken, de-escalerend handelen, relationele veiligheid en gezinsgericht werken.

Welke concrete maatregelen worden genomen om ervoor te zorgen dat jeugdigen structureel worden betrokken bij beslissingen die hen raken? Hoe wordt gecontroleerd dat dit in de praktijk ook daadwerkelijk gebeurt?

Iedere jeugdprofessional werkt volgens de professionele standaard die voor zijn of haar beroepsgroep geldt. De professionele standaard bestaat uit de geldende beroepscode, de richtlijnen jeugdhulp en jeugdbescherming en de veldnormen. Deze gedrags- en

[30] https://www.igj.nl/documenten/2026/06/04/jongeren-voelen-zich-onvoldoende-gehoord-en-te-weinig-betrokken

beroepsregels zijn door de beroepsgroep zelf opgesteld. Handelen in lijn met de professionele standaard is wettelijk vastgelegd. De herziene richtlijn Jeugdhulp met verblijf uit eind 2025 gaat uitgebreid in op betekenisvolle participatie, inspraak van jeugdigen bij de invulling van hun dagelijks leven en op besluitvormingsprocessen.[31] Ook in de veldnormen waar de instellingen voor gesloten residentiële jeugdhulp hun beleid op inrichten, elkaar toetsen en waar ook de inspectie op toetst, staan bepalingen over afstemming met jongeren voor en tijdens plaatsing. Ook medezeggenschap is hierin meegenomen.[32]

Jongerenparticipatie en ervaringsdeskundigheid zijn belangrijke uitgangspunten voor het gehele Jeugdbeleid. Op 24 maart 2026 is het amendement-Westerveld aangenomen, waarmee jaarlijks € 200.000 beschikbaar wordt gesteld voor structureel overleg tussen de Minister en belangenorganisaties van ervaringsdeskundige jongeren in de jeugdzorg. Momenteel wordt samen met verschillende ervaringsdeskundigen organisaties verkend hoe hier invulling aan kan worden gegeven.

Ook worden jongeren betrokken bij de transformatie gesloten jeugdhulp. Daar spreken we over thema's zoals vrijheidsbeperking. Dat is ingrijpend en kan grote gevolgen voor jongeren hebben. De stem van ervaringsdeskundigen is daarin essentieel. Een vertegenwoordiger van Expex neemt structureel deel aan het afstemmingsoverleg met alle betrokken partijen over de transformatie.

Vanzelfsprekend betrekken we het ervaringsdeskundigen perspectief in de wijzigingen voor gesloten jeugdhulp.

De leden van de BBB-fractie lezen dat jeugdigen vaak ervaren dat protocollen en regels belangrijker worden gevonden dan hun welzijn en ontwikkeling. Hoe gaat de minister ervoor zorgen dat het belang van het kind daadwerkelijk leidend wordt in de praktijk van residentiële jeugdhulp? Hoe wordt het stappenplan 'Het Beste besluit voor het kind' verplicht of structureel toegepast binnen instellingen? Wordt hier toezicht op gehouden?

Ik vind het van belang dat er wordt gehandeld in het belang van het welzijn en de ontwikkeling van jeugdigen. Op grond van de Jeugdwet dient een jeugdhulpverlener te handelen in overeenstemming met de op hem rustende verantwoordelijkheid, voortvloeiende uit de geldende professionele standaard.

De handreiking 'Het beste besluit voor het kind' van de Kinderombudsman is niet wettelijk verplicht om toe te passen. De achterliggende principes in deze handreiking zijn gebaseerd op de professionele standaard en wettelijke verplichtingen binnen de jeugdhulp. Tot deze standaarden behoren onder meer de richtlijnen 'Residentiele jeugdhulp' en 'Samen beslissen over hulp'. In deze richtlijnen is vastgelegd dat jongeren actief betrokken moeten worden bij besluitvorming over hulp die zij ontvangen. Daarbij is het van belang dat zij zich gehoord en begrepen voelen en dat expliciet gevraagd wordt naar hun gedachten, mening en ideeën. Deze professionele standaarden zijn onderdeel van het toetsingskader voor het toezicht door de IGJ.

De leden van de BBB-fractie maken zich daarnaast ernstige zorgen over de beschreven cultuur waarin klachten soms defensief worden benaderd en signalen worden teruggelegd bij het ge-

[31] https://www.richtlijnenjeugdhulp.nl/jeugdhulp-met-verblijf/toekomstgericht-werken/jongeren-actief-betrekken

[32] https://www.jeugdzorgnederland.nl/wp-content/uploads/2017/03/JEU-Veldnormen-okt2022-2.pdf

drag van de jongere zelf. Hoe gaat de minister ervoor zorgen dat organisaties daadwerkelijk een lerende cultuur ontwikkelen waarin klachten worden gezien als noodzakelijke signalen om van te leren, in plaats van als bedreiging? Welke eisen worden gesteld aan scholing, intervisie en professionele reflectie rondom klachtbehandeling en omgang met jeugdigen? Wordt overwogen dit onderdeel te maken van kwaliteitskaders of inspectietoezicht?

Een lerende organisatiecultuur is een essentiële voorwaarde voor goede jeugdhulp. Binnen de jeugdhulp is veel aandacht voor het verbeteren van kwaliteit en blijvend leren. De Jeugdwet verplicht jeugdhulpaanbieders en GI's te beschikken over een klachtenregeling en klachten zorgvuldig te behandelen. Daarnaast hebben jeugdigen recht op ondersteuning door een vertrouwenspersoon. Onderdeel van de professionele standaard is de richtlijn 'Jeugdhulp met verblijf', waarin staat beschreven hoe om te gaan met incidenten en klachten.

Het bevorderen van een lerende cultuur in de jeugdhulp is daarnaast een belangrijk doel van de werkorganisatie Kwaliteit en Blijvend Leren (KBL). KBL ondersteunt het jeugdveld bij het ontwikkelen van een leer- en verbetercultuur, waarin signalen en ervaringen systematisch worden benut voor kwaliteitsverbetering van de jeugdhulp. Daarbij wordt bezien hoe dit binnen kwaliteitskaders en het (interne) toezicht verder kan worden versterkt.

Daarnaast maakt de IGJ bij het toezicht op jeugdhulpaanbieders gebruik van het JIJ-kader. Onderdelen hierin zijn het bevorderen van een lerende cultuur en de jeugdhulpaanbieder als lerende organisatie, die continu zoekt naar verbetering van de hulp aan de jeugdige en hun ouders. Daar hoort bij dat de aanbieder naar de mening van de jeugdige en ouders luistert en deze benut in de organisatie.

Jeugdigen hebben volgens het rapport behoefte aan structurele gesprekken waarin echt wordt gevraagd hoe het met hen gaat en hoe zij hun verblijf ervaren. Hoe gaat de minister ervoor zorgen dat instellingen standaard werken met structurele feedbackmomenten, mentorgesprekken en onafhankelijke evaluatiegesprekken? Is de minister bereid te stimuleren of verplichten dat instellingen werken met jongerenraden, exitgesprekken en periodieke anonieme veiligheidsvragenlijsten? Hoe wordt daarbij voorkomen dat deze instrumenten slechts 'afvinklijstjes' worden zonder daadwerkelijke opvolging?

Op grond van artikel 4.2.4 van de Jeugdwet is de Wet medezeggenschap cliënten zorginstellingen 2018 (Wmcz 2018) ook van toepassing op jeugdhulpaanbieders en gecertificeerde instellingen. Jeugdhulpaanbieders en GI's dienen bij wet dus cliëntenraden te hebben. De cliëntenraden moeten zowel de belangen van de jeugdigen als die van hun ouders behartigen. In de Wmcz 2018 staan alle rechten van cliëntenraden vermeld. In de Jeugdwet staat ook in artikel 4.2.1, zesde lid, dat jeugdhulpaanbieders en gecertificeerde instellingen de klachtenregeling vaststellen in overeenstemming met een representatief te achten organisatie van cliënten, dus met bijvoorbeeld de cliëntenraad of jeugdigenraad.

Het staat aanbieders daarnaast vrij om periodieke gesprekken te voeren over veiligheid, om feedbackmomenten of anonieme vragenlijsten in te voeren, mentorgesprekken te organiseren, om onafhankelijke evaluatiegesprekken te voeren of om exitgesprekken te voeren. Dat draagt ook bij aan het verbeteren van jeugdhulp.

Ik blijf hier in gesprekken met het veld aandacht voor te vragen.

De leden van de BBB-fractie vragen hoe de minister gaat borgen dat jeugdigen daadwerkelijk terugkoppeling krijgen over wat met hun klacht, melding of feedback is gedaan. Jeugdigen geven immers aan dat zij nu vaak niets meer horen nadat zij zich hebben uitgesproken. Kan de minister daarnaast reflecteren op de conclusie dat geweld, onveiligheid en gebrek aan passende hulp nog steeds regelmatig voorkomen binnen de residentiële jeugdhulp? Hoe verhoudt dit zich tot eerdere rapporten, waaronder de aanbevelingen van de Commissie-De Winter, die volgens de Kinderombudsman nog altijd onverkort gelden?

In de wet is neergelegd dat jeugdigen en ouders na de klachtbehandeling een terugkoppeling moeten krijgen. Er staat dat de door de organisaties op te stellen klachtenregeling moet waarborgen dat de klachtencommissie binnen een in de regeling vastgelegde termijn na indiening van de klacht de klager, degene over wie is geklaagd en, indien dit niet dezelfde persoon is, de organisatie, schriftelijk en met redenen omkleed in kennis stelt van haar oordeel over de gegrondheid van de klacht, al dan niet vergezeld van aanbevelingen. Organisaties dienen hier dus altijd aandacht voor te hebben. Het is aan de IGJ om hierop toe te zien.

Als een kind tijdelijk niet thuis kan wonen, maar wordt toevertrouwd aan een instelling of pleeggezin, dan moet het daar veilig zijn. Zeven jaar na het uitkomen van het rapport van Commissie De Winter moeten we constateren dat we daar nog niet zijn, want geweld en onveiligheid komen nog steeds voor in de jeugdzorg. Daar kijk ik niet van weg en ik zal me er hard voor maken dat anderen dat ook niet kunnen doen. Samen met de sector moeten we een cultuurverandering teweegbrengen. Die is reeds ingezet, maar we hebben nog een weg te gaan. Ik zet ook in op de randvoorwaarden voor veilige zorg, dat onveiligheid snel naar boven komt en adequaat opgepakt wordt. De aanbevelingen De Winter gelden daarin onverkort, daar hebben we de afgelopen jaren ook al stappen in gezet. Denk aan het voorkomen van gesloten plaatsingen, groepsgrootte verkleinen, voldoende en geschoold personeel in de sector, meer samenwerken met ouders en familie, proactief en onafhankelijk toezicht.

Tot slot vragen de leden van de BBB-fractie de minister met klem hoe zij persoonlijk gaat waarborgen dat deze aanbevelingen niet opnieuw in goede bedoelingen blijven steken, maar daadwerkelijk voelbaar verschil gaan maken voor jeugdigen die afhankelijk zijn van residentiële jeugdhulp. Welke concrete momenten van evaluatie, toetsing en nacontrole gaat de minister inbouwen om de Kamer en vooral deze jeugdigen zekerheid te geven dat hun stem voortaan wel structureel gehoord wordt?

In de beleidsreactie op zowel het rapport klachtbehandeling als het rapport van de Kinderombudsman – die u eind september heeft ontvangen - ga ik in op de afzonderlijke aanbevelingen. Daarin vindt u tevens hoe ik mijn voorgenomen inzet om het klachtrecht binnen het jeugdzorgdomein te verbeteren vorm wil geven. Over de voortgang op deze lijnen wordt u geïnformeerd via de reguliere jeugdzorgbrieven.

Vragen en opmerkingen van de leden van de SP-fractie

De leden van de SP-fractie hebben kennisgenomen van de kabinetsreactie op het rapport van de Kinderombudsman 'Je bent maar een kind, je durft gewoon niet'. Zij hebben hier nog enkele vragen en opmerkingen over.

De leden van de SP-fractie vinden het opmerkelijk dat het kabinet slechts een korte algemene reactie stuurt op het rapport van de Kinderombudsman. Daarbij wijzen zij er ook op dat de Kinderombudsman 10 jaar geleden al een rapport uitbracht over deze problemen en het dus

gaat om langlopende structurele problemen. Dat verdient volgens deze leden dan ook een fundamentelere aanpak dan die in deze reactie wordt geschetst. Is de minister van plan om in de aangekondigde brief voor de zomer alsnog een uitgebreidere reactie hierop te sturen, waarbij op alle aanbevelingen van het rapport wordt ingegaan?

Eind september heeft u mijn beleidsreactie op het rapport 'Onderzoek klachtbehandeling bij organisaties in het jeugdzorgdomein'[33] ontvangen, waarin waar relevant ook de aanbevelingen vanuit het rapport 'Je bent een kind, maar je durft gewoon niet' van de KOM zijn meegenomen. In de beleidsreactie ga ik in op afzonderlijke aanbevelingen, mijn voorgenomen inzet, de betrokkenheid van de sector en wanneer uw Kamer over de voortgang geïnformeerd wordt.

Vragen en opmerkingen van de leden van de Groep Markuszower

De leden van Groep Markuszower hebben kennisgenomen van de voorliggende stukken en wachten de beantwoording van de minister met belangstelling af en hebben voor nu geen vragen en/of opmerkingen.

[33] AEF, 2025, zie Kamerstukken II 2025 – 2026, 31 839, nr. 1145